

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

**Presuda je pravosnažna- potvrđena presudom
Vrhovnog suda FBiH broj Kž -381/08
od 29.10.2008. godine**

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 003-0-K-06-000018

Tuzla, 12.05.2008. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Fetije Pašić kao predsjednika vijeća, Silve Stanković i Predraga Krsmanovića, kao članova vijeća, sa zapisničarem Edinom Hasić, u krivičnom predmetu protiv optuženih T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“, zbog krivičnih djela – ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, po potvrđenoj optužnici Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj Kt.779/94 od 27.02.2006.godine, koja je izmijenjena dana 04.07.2007.godine, nakon održanog glavnog javnog pretresa dana 09.05.2008.godine u prisustvu tužilaca Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona Fatime Hadžibeganović i Emira Ibrahimovića, optuženog T.R.1 zv. „T.“ i njegovog branioca po službenoj dužnosti Radivoja Lazarevića, advokata iz Zvornika, te optuženog S.D. zv. „D.“ i njegovog branioca po službenoj dužnosti Todora Todorovića, advokata iz Vlasenice, dana 12.05.2008. godine, donio je i objavio

P R E S U D U

OPTUŽENI: T.R.1 ZV. „T.“, sin S. i G. rođene K., rođen u ..., opština Z., nastanjen u ..., rođen dana ... godine, ..., državljanin ..., JMBG:..., nezaposlen, oženjen, otac jednog djeteta, pismen, završio gimnaziju, vojsku služio u Pančevu 1984. godine, bio pripadnik vojske RS od 20.05.1992. godine do 16.03.1994. godine, neosuđivan, bio u pritvoru od 03.03.2006. godine do 03.03.2007.godine, sada na slobodi.

OPTUŽENI: S.D. zv. „D.“ i "Ć.", sin O. i V. rođene N., rođen u ..., opština Z..., nastanjen u Z., ulica ..., rođen ..., ..., državljanin ..., JMBG:..., ugostitelj, oženjen, otac dvoje punoljetne djece, pismen, završio srednju školu-brodovođa, vojsku služio 1972. godine u Kalinoviku, bio pripadnik Vojske RS od 20.05.1992.godine do 1996.godine, više se ne vodi u vojnoj evidenciji, invalid, srednjeg imovnog stanja, posjeduje porodičnu kuću u ..., C.G., stan u Z., te 20 dunuma zemlje i započetu vikendicu, ugostiteljsku djelatnost obavlja u iznajmljenom objektu, neosuđivan, bio u pritvoru od 03.03.2006. godine do 03.03.2007. godine, sada na slobodi.

KRIVI SU

Što su:

Optuženi T.R.1 zv. „T.“ i optuženi S.D. zv. „D.“:

1) optuženi S.D. zv. „D.“ u vremenskom periodu od početka marta 1993.godine do kraja decembra 1993.godine, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ u vremenskom periodu od početka maja 1993.godine do kraja decembra 1993.godine, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, kao pripadnici čete Vojne policije Zvorničke brigade Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u Zvorniku, u upravnoj zgradi DP "Novi izvor", koja je pretvorena u logor, kao stražari u logoru, postupajući protivno pravilima međunarodnog prava i to vršeći teške povrede člana 3, člana 26. stav 6 i člana 130. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949.godine(III Konvencija), te člana 75. stav 2. tačka a)(ii,iii,iv) i tačka b) Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju od 12.08.1949 godine o zaštiti žrtava međunarodnog oružanog sukoba (Protokol 1), kojim se zabranjuje okrutno postupanje i nanošenje povreda tjelesnog integriteta i vrijeđanje ljudskog dostojanstva, sami i udruženo vršili fizičko maltretiranje, premlaćivanje, kolektivno kažnjavanje i seksualnim zlostavljanjem povrijeđivali dostojanstvo zarobljenika, dozvoljavali civilnim licima i vojnicima da ulaze u logor, zlostavljaju i tuku zatvorenike, koji su kao ratni zarobljenici bili smješteni i zatvoreni na zadnjem spratu ove zgrade, među kojima su se nalazili K.F., M.M.1, Mldb.1, S.M.1, Č.H., N.H., N.S., T.H., O.M.1, D.D., B.M., T.R., A.M.1, H.M.1 i H.M.2, pa su tako naročito jako i dugo tukli Č.H., O.M.1 i K.F. nanoseći im tjelesne povrede, a S.D. zv. „D.“ je često i snažno tukao ranjenike K.F. i O.M.1 i tjerao ih da “(...)“, zatim su kao stražari više puta bezrazložno kažnjavali sve zarobljenike i tjerali ih da dugo stoje uz zid i uz dimnjak, gdje su ih tukli palicama, tako da su pojedinci od zadobijenih udaraca padali u nesvijest, tjerali ih da se međusobno šamaraju i uskraćivali im hranu, te su povremeno puštali da ulaze vojnici i civili i da tuku zarobljenike, pa je tako T.R.1 zv. „T.“ dana 22.06.1993. godine dozvolio da grupa vojnika tuče zarobljenike, a S.D. zv. „D.“ je drugom prilikom dozvolio jednom vojnom licu C. da zarobljenicima, koji su morali ležati na podu sa licem na dole, skače po ledjima nanoseći im tako tjelesne povrede, a L.S., koji je u zatvor dolazio s grupom vojnika, nisu spriječili da sa vojnicima tuče i maltretira zarobljenike, već su mu dozvoljavali da u više navrata tuče zarobljenika T.R.2, a T.R.1 zv. „T.“ je drugom prilikom, najvjerojatije u avgustu mjesecu 1993. godine, zajedno sa stražarom P.M. i S.D. zv. „D.“ Mldb.2 sinom, kojeg su inače puštali da ulazi u logor i maltretira zarobljenike, snažno i dugo tukao M.M.1, S.M.1, Č.S. i O.M.1 drvenom nogarom od stola, palicama i čizmama, te su dana 22.11.1993. godine optuženi S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“, nakon što su oni zarobljenike tukli određeno vrijeme, pustili grupu srpskih vojnika, koji su zarobljenike nastavili tući, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ je u više navrata zarobljenike tjerao na “(...)“, dok je B.M. tjerao da “(...)“, a drugom prilikom, kada je ponovo naredio B.M. i H.M.1 da “(...)“, taj čin je posmatrao i S.D. zv. „D.“ i tome se smijao, pa su takvim svojim radnjama povređivali ljudsko dostojanstvo zarobljenika, nanosili im velike patnje i tjelesne povrede,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, vršili mučenja, nečovječna postupanja, nanosili velike patnje i povrede tjelesnog integriteta ratnim zarobljenicima.

2) optuženi S.D. zv. „D.“ u vremenskom periodu od početka marta 1993.godine do kraja decembra 1993.godine, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ u vremenskom periodu od početka maja 1993.godine do kraja decembra 1993.godine, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, kao pripadnici čete Vojne policije Zvorničke brigade Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u Zvorniku, u upravnoj zgradi DP "Novi izvor", koja je pretvorena u logor, kao stražari u logoru, postupali protivno pravilima međunarodnog prava vršeći teške povrede člana 3., člana 27. i člana 147. IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, te povrede koje predstavljaju kršenje člana 75. stav 2., tačka a) i tačka b) i člana 76. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949.godine o zaštiti žrtava međunarodnog oružanog sukoba (Protokol 1), a koji se sastoji u vrijeđanju ljudskog dostojanstva, mučenju i nečovječnom postupanju, prouzrokovanju velikih patnji i nanošenju povreda tjelesnog integriteta i silovanju tako što su pojedine civilne zarobljenike među kojima su se nalazili Č.S., G.H., A.A.1, P.R., K.M., K.H. i njihova Mldb.3 unuka, M.A., starica F. i K.Š., fizički zlostavljali i kod istih izazivali velike duševne patnje, teške povrede tjelesnog integriteta, tako da je optuženi S.D. zv. „D.“, nakon što je preuzeo smjenu stražara P.M., koji se u svojoj smjeni "(...)" M.A. i fizički je zlostavljao, u samicu, gdje se nalazila M.A., doveo dva maloljetna zarobljenika i naredio im da "(...)", što su oni u S.D. zv. „D.“ prisustvu pokušavali učiniti oko sat vremena, te su T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ G.H. u više navrata izvodili u hodnik u druge prostorije i tamo ga tukli, dok je u više navrata S.D. zv. „D.“ bio prisutan, kada je njegov Mldb.2 sin, kojeg je inače puštao da ulazi u logor, tukao G.H., a jednom prilikom S.D. zv. „D.“ je G.H. odveo na sprat, naredio mu da se skine go, potom ga istukao palicom po cijelom tijelu, pa su takvim svojim radnjama povređivali ljudsko dostojanstvo zarobljenika i nanosili im teške patnje i tjelesne povrede,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata prema civilnom stanovništvu vršili mučenja, nečovječna postupanja, nanošenja velikih patnji i povrede tjelesnog integriteta.

Optuženi S.D. zv. „D.“:

3) u vremenskom periodu od kraja 1992.godine do početka marta 1993.godine, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, kao pripadnik čete Vojne policije Zvorničke brigade Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u Zvorniku, obavljajući dužnost stražara u zatvoru koji se nalazio u zgradi tvornice "Standard", postupao protivno pravilima međunarodnog prava i to vršeći teške povrede člana 3., člana 27. i člana 147. IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, te povrede koje predstavljaju kršenje člana 75. stav 2. tačka a.(ii,iii,iv) Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949.godine o zaštiti žrtava međunarodnog oružanog sukoba(Protokol 1), a koje se sastoje u mučenju i nečovječnom postupanju, prouzrokovanju velikih patnji ili nanošenju povreda tjelesnog integriteta, natjerao zatvorenika S.Dž. da se skine do pasa i da bos preko 6 sati stoji na hladnim pločicama WC-a u kojima su boravili zatvorenici, te ga natjerao da klečeći na koljenima i držeći ruke na leđima jede hranu iz tanjura s poda, a P.R., nakon što je doveden u zatvor, naredio da skine cipele i iz istih izvadi uloške

tražeći novac, zatim ga udario u glavu, usljed čega je ovaj pao na pod i naredio mu da se prekrsti, a potom ga on i još jedan stražar nastavili tući po cijelom tijelu palicama,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata prema civilnom stanovništvu vršio mučenje, nečovječno postupanje, nanošenje velikih patnji i povrede tjelesnog integriteta,

čime su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ učinili krivična djela i to:

radnjama pod tačkom 1) izreke presude

krivično djelo- ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ,

optuženi T.R.1 zv. „T.“ radnjama pod tačkom 2) izreke presude

krivično djelo- ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ,

a S.D. zv. „D.“ radnjama pod tačkama 2) i 3) izreke presude

produženo krivično djelo- ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u vezi sa članom 22. istog zakona,

pa im sud na osnovu člana 144, člana 142, člana 38, člana 42. tačka 2., člana 43, stav 1. tačka 1. i člana 48. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ utvrđuje kazne i to:

optuženom S.D. zv. „D.“ za krivično djelo- ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144 preuzetog Krivičnog zakona SFRJ-**kaznu zatvora u trajanju od 3(tri)godine i 6(šest) mjeseci**, a

za produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u vezi sa članom 22. istog zakona-**kaznu zatvora u trajanju od 2(dvije)godine i 6(šest) mjeseci**,

optuženom T.R.1 zv. „T.“ za krivično djelo- ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144 preuzetog Krivičnog zakona SFRJ-**kaznu zatvora u trajanju od 3(tri)godine i 6(šest) mjeseci**, a

za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ - **kaznu zatvora u trajanju od 2(dvije)godine**,

pa ih sud na osnovu člana 48. stav 2. tačka 3. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ

O S U Đ U J E

optuženog S.D. zv. „D.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina i 8 (osam) mjeseci,

a optuženog T.R.1 zv. „T.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5(pet) godina i 1(jedan) mjesec.

Optuženim se u izrečene kazne u smislu člana 50. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ uračunava vrijeme koje su proveli u pritvoru od 03.03.2006. godine do 03.03.2007. godine.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je dužan na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine platiti troškove krivičnog postupka i to paušalni iznos od 100,00 KM i dio troškova, koji se odnosi na njega, s tim da će sud o visini troškova odlučiti posebnim rješenjem u smislu člana 200. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, dok se optuženi T.R.1 zv. „T.“ na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oslobađa dužnosti da naknadi troškove krivičnog postupka u dijelu, koji se odnosi na njega.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oštećeni M.M.1, S.M.1, Č.R., N.H., T.A., B.M., T.R.2, A.A.2, H.M.1, M.A., G.H. i P.R. se upućuju da svoj imovinskopravni zahtjev mogu ostvarivati u parničnom postupku.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj Kt.779/94 od 27.02.2006. godine, koja je potvrđena dana 03.03.2006. godine, optuženi su Š.R., T.R.1 zv. „T.“, S.D. zv. „D.“ i P.M. zbog krivičnih djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ(KZ SFRJ) i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, odnosno S.D. zv. „D.“ zbog produženog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi člana 22. preuzetog KZ SFRJ, a dana 04.07.2007. godine podneskom je izmijenjena optužnica utoliko da je precizirana i u dispozitivu optužnice opisane radnje optuženih T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“, a iz činjeničnog opisa su izostavljene radnje koje se stavljaju na teret optuženom Š.R. i optuženom P.M., koji je u međuvremenu zaključio sporazum o priznanju krivnje i pravnosnažno je osuđen.

Optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ su se izjasnili da nisu krivi za krivična djela, zbog kojih su optuženi.

Prije početka glavnog pretresa dana 07.12.2006.godine sud je ispitao vještaka Prof. Dr Envera Zerema, ljekara specijalistu za interne bolesti, radi utvrđivanja procesne sposobnosti optuženih T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“, koji su prema izvještaju Kazneno-popravnog zavoda poluotvorenog tipa u Tuzli, gdje su bili u pritvoru, u to vrijeme štrajkovali glađu, pa je vještak dao mišljenje, koje je sud prihvatio, da su optuženi sposobni pratiti pretres, a prije početka glavnog pretresa

dana 26.01.2007.godine sud je ispitao vještaka Dr Kasima Brigića, ljekara specijalistu za neuropsihijatriju, radi utvrđivanja procesne sposobnosti optuženog T.R.1 zv. „T.“, pa je vještak dao mišljenje, koje je sud prihvatio, da je optuženi sposoban da učestvuje u krivičnom postupku.

Na glavnom pretresu izvedeni su dokazi optužbe, dokazi odbrane i dokazi suda, pa su kao svjedoci optužbe direktno i unakrsno ispitani svjedoci: B.M., T.R.2, S.Dž., H.M.1, P.R., N.H., G.H., M.M.1, A.A.2, T.J., Č.R. i M.A., te su u dokaze uvršteni zapisnik o saslušanju svjedoka B.M. broj: Kt.779/94 od 02.12.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka S.Dž. broj: Ki.108/95 od 02.03.2000. godine, sastavljen u Kantonalnom sudu u Tuzli i zapisnik o saslušanju istog svjedoka broj: Kt.779/94 od 20.12.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka H.M.1 broj: Kt.779/94 od 02.12.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka P.R. broj: Kt.779/94 od 13.10.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka N.H. broj: Ki.108/95 od 17.06.1999. godine, sastavljen u Kantonalnom sudu u Tuzli i zapisnik o saslušanju svjedoka N.H. broj: Kt.779/94 od 02.11.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka G.H. broj: Kt.779/94 od 01.11.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka A.A.2 broj: Kt.779/94 od 21.02.2006. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka T.J. broj: Kt.779/94 od 27.10.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o saslušanju svjedoka Č.R. broj: Kt.779/94 od 24.10.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona i zapisnik o saslušanju svjedoka M.A. broj: Kt.779/94 od 27.10.2005. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona.

Zatim su kao svjedoci optužbe na glavnom pretresu direktno i unakrsno ispitani vještaci Prof. Dr Zdenko Cihlarž i Dr Vedo Tuco, ljekari specijalisti za sudsku medicinu i patologiju, J.Š. i B.E., te je T.R.2 na glavnom pretresu direktno ispitano, a optuženima i njihovim braniocima je omogućeno da tog svjedoka unakrsno ispituju.

Na glavnom pretresu pročitani su pismeni dokazi optužbe i izvršen je uvid u fotodokumentaciju, koja je priložena uz zapisnike o izvršenim ekshumacijama.

Svjedoci odbrane J.J., T.I., T.M., S.I., I.S., M.M.2, D.Š.1 i K.M. su na glavnom pretresu direktno i unakrsno ispitani, te je u dokaze uvršten zapisnik o saslušanju svjedoka K.M. sastavljen dana 10.11.2005. godine u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona pod brojem Kt.779/94.

Naredba Vojne pošte ... Z. od 04.02.1993. godine, koju je potpisao komadant-major P.V., uvrštena je u dokaze odbrane i na glavnom pretresu je pročitana, te je izvršen uvid u medicinsku dokumentaciju na ime optuženog T.R.1 zv. „T.“.

Sud je izveo i svoje dokaze, pa je na glavnom pretresu pročitao presudu Okružnog vojnog suda u Tuzli broj K.560/93 od 17.09.1993. godine i rješenje Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine broj Kž.323/96 od 02.05.1996. godine, te

izvještaj Opštinske administrativne službe Zvornik Odjeljenja za boračko-invalidsku i civilnu zaštitu broj 06-831-1-29/07 od 18.05.2007. godine.

Međutim, pošto nisu bili ispunjeni uslovi za održavanje glavnog pretresa, koji je bio odložen za 04.07.2007. godine, jer na pretres nije pristupio optuženi T.R.1 zv. „T.“, koji je prema izvještaju Psihijatrijske bolnice u Sokocu u tu bolnicu primljen dana 29.06.2007. godine na liječenje po redovnoj uputnici ljekara neuropsihijatra iz Zvornika, glavni pretres je odložen, zbog čega je odlaganje glavnog pretresa trajalo duže od 30 dana, glavni pretres se morao, iako pred istim vijećem, na osnovu člana 266. stav 3. ZKP FBiH voditi iznova i svi su se dokazi morali ponoviti.

Budući da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ bio na liječenju u Psihijatrijskoj bolnici Sokolac, sud je na ročištu od 23.10.2007.godine odlučio da se optuženi T.R.1 zv. „T.“ uputi na psihijatrijsko posmatranje u Kliniku za psihijatriju UKC Tuzla radi utvrđivanja stanja njegovog zdravlja i njegove procesne sposobnosti, pa je na glavnom pretresu od 10.12.2007.godine, koji je iznova započeo pred istim vijećem, kao svjedok suda saslušan vještak Prof. Dr Alija Sutović, ljekar specijalista za neuropsihijatriju, kao vođa tima vještaka navedene zdravstvene ustanove, koji je iznio nalaz i mišljenje o stanju psihičkog zdravlja optuženog T.R.1 zv. „T.“ i zaključak da je kod optuženog utvrđeno postojanje blažeg oblika depresivnog poremećaja i posttraumatskog stresnog poremećaja, te početno stanje hroničnog organskog moždanog sindroma, da u strukturi ličnosti, koja je nezavisna od aktuelnog stanja, postoje trajne promjene nakon nekoliko teških iskustava, koje je optuženi imao u svom životu, a koje su i dovele do navedenog klinički dijagnostifikovanog stanja, ali s obzirom na to da za procesnu sposobnost ne postoje zahtjevi o savršenom zdravlju i da optuženi razumije u kakvoj se situaciji nalazi, da može da komunicira sa svojim braniocem i da zna kakav se postupak vodi protiv njega, optuženi je sposoban da učestvuje u postupku, pa je sud prihvatio iskaz vještaka Prof. Dr Alije Sutovića i pismeni nalaz i mišljenje tma vještaka Klinike za psihijatriju JU UKC Tuzla od 28.11.2007.godine.

Na glavni pretres u ponovljenom postupku pozvani su i pristupili su ranije ispitani svjedoci optužbe: N.H., M.A., S.Dž., P.R., T.J., B.M., A.A.2, H.M.1, Prof. Dr Zdenko Cihlarž, ljekar specijalista za sudsku medicinu i patologiju, Dr Vedo Tuco, ljekar specijalista za sudsku medicinu i patologiju, J.Š. i B.E., te svjedoci odbrane I.S., M.M.2, D.Š.1 i S.I., pa su po saglasnom prijedlogu stranaka i branilaca, budući da su navedeni svjedoci direktno i unakrsno ispitani na ranijem glavnom pretresu pred istim vijećem, reprodukovani audio snimci iskaza tih svjedoka, te su stranke i branioci navedene svjedoke dodatno direktno i unakrsno ispitani.

Svjedok optužbe G.H. je ponovo na glavnom pretresu direktno i unakrsno ispitan. U dokaze su ponovo uvršteni zapisnici o saslušanju svjedoka optužbe N.H., M.A., A.A.2, S.Dž., P.R., T.J., B.M., A.A.2 i G.H. iz istrage, koji su već ranije predati i uvršteni u dokaze, tako da su se nalazili u spisu.

Pored toga, na glavnom pretresu direktno i unakrsno je kao svjedok optužbe ispitan T.A., čije saslušanje su predlagali i branioci i u dokaze je uvršten zapisnik o saslušanju tog svjedoka sastavljen dana 23.02.2000. godine u Kantonalnom sudu u Tuzli pod brojem Ki.108/95, te su direktno i unakrsno ispitani kao svjedoci odbrane K.V.1 i K.V.2, a po prijedlogu odbrane i saglasnosti kantonalnog tužioca

reprodukovan je audio snimak iskaza svjedoka odbrane T.I., koji je direktno i unakrsno ispitan na glavnom pretresu od 20.03.2007.godine.

Na osnovu člana 288. stav 2. ZKP FBiH vijeće je, iako su se optuženi i branioci protivili, odlučilo da se reprodukuju audio snimci iskaza svjedoka optužbe M.M.1, koji je direktno i unakrsno ispitan na glavnom pretresu od 23.01.2007.godine, koji živi u S. (odbio dati adresu-identitet je utvrđen na osnovu putne isprave br. ..., izdate u Generalnom konzulatu BiH u Nj.) i T.R.2, koji je obavijestio sud preko kantonalnog tužioca da nije regulisao status u K.F., gdje živi, tako da je njegov dolazak znatno otežan, a koji je direktno ispitan na glavnom pretresu dana 07.12.2006. godine i unakrsno ispitivanje je bilo omogućeno optuženima i njihovim braniocima, te je sud odlučio da se reprodukuje audio snimak iskaza svjedoka K.M., kao dokaz suda, jer je i njegov dolazak znatno otežan, pošto je nastanjen u S., a direktno i unakrsno je kao svjedok odbrane ispitan pred istim vijećem na glavnom pretresu od 04.06.2007. godine.

Pošto svjedoci optužbe M.R. i S.M.1, čije saslušanje je predloženo u optužnici, žive u inostranstvu i to M.R. u S., a S.M.1 u A., te kako je kantonalni tužilac putem telefona, a sud elektronskom poštom, pokušao uputiti pozive za glavni pretres navedenim svjedocima, koji su prema potvrdama automatskog servera proslijeđeni u njihove pretince elektronske pošte, sud je po prijedlogu kantonalnog tužioca na osnovu člana 288 stav 2. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine u dokaze optužbe uvrstio zapisnik o saslušanju svjedoka M.R. broj: Ki.108/95 od 21.12.2000. godine, sastavljen u Kantonalnom sudu u Tuzli i zapisnik o saslušanju svjedoka S.M.1 broj: Ki.108/95 od 29.02.2000. godine, sastavljen u Kantonalnom sudu u Tuzli, te zapisnik broj Kt.779/94 od 23.01.2006. godine, sastavljen u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, te je navedene zapisnike pročitao na glavnom pretresu.

Sud je prihvatio pismene dokaze optužbe i na glavnom pretresu je pročitao ili izvršio uvid u: spisak pripadnika čete Vojne policije Zvorničke brigade u periodu od 01.03. do 30.08.1993.godine, ovjerene fotokopije smrtovnice na ime Č.H. i rješenja Općinskog suda u Lukavcu broj R 590/96 od 05.09.1997. godine, koje se odnosi na Č.H., dopis Ministarstva odbrane Republike Srpske Banja Luka broj 8-04-835-77/04 od 22.12.2004. godine, potvrdu Međunarodnog komiteta Crvenog krsta sa sjedištem u Zagrebu od 03.08.1993. godine i fotokopiju osobne karte Crvenog krsta na ime P.R., po kojoj je registrovan od strane delegata Međunarodnog komiteta CK dana 19.05.1993. godine u zatvoru Zvornik, potvrdu od 26.08.1993. godine broj BAZ – ... na ime M.A. i ličnu kartu broj ... od 11.09.1993. godine, potvrdu i ličnu kartu na ime P.R. broj ..., izdatu od Međunarodnog Komiteta Crvenog krsta dana 03.08.1993.godine i fotokopiju osobne karte izdate od izdate od Međunarodnog komiteta Crvenog krsta sa sjedištem u Zagrebu na ime G.H., potvrdu na ime G.H., koje je izdao Međunarodni komitet Crvenog krsta dana 09.11.1993.godine u Zagrebu, ovjerenu fotokopiju izvoda iz matične knjige umrlih za A.A.1, originalnu potvrdu – certifikat broj ... izdata u Zagrebu 04.08.93. godine na ime N.H., kojim uvjerenjem je istom priznat status logoraša Bosne i Hercegovine, osobnu kartu broj ... izdata na ime N.H. od strane Međunarodnog komiteta Crvenog krsta iz Ž., potvrdu Međunarodnog komiteta CK broj ... od 04.08.1993. godine o registraciji N.H., te u uvjerenje saveza logoraša BiH Sarajevo broj 2492/2002 od 25.06.2002. godine na ime N.H. JMBG ..., kojim mu se priznaje status logoraša BiH, obavijest Posebnog odjela za ratne zločine

Regionalni tim III broj ... od 06.02.2006. godine Tužilaštva/Tužiteljstva BiH Sarajevo koja je upućena Kantonalnom tužiteljstvu Tuzlanskog kantona, zapisnik o utvrđivanju identiteta posmrtnih ostataka registrovanih pod brojem SKZ10001B sačinjen dana 07.10.2005.godine u UKC-e Tuzla(radi se o Č.S. sinu S. i R., rođen ... u ..., općina Z.-pozitivna identifikacija na osnovu pozitivne „DNK analize-antropološkog pokazatelja“), potvrdu o smrti Č.S., dva pisma koja je Č.S. uputio svojoj porodici preko Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, izvještaj o sudsko medicinskoj ekspertizi broj KSA 209/03.od 17.02.2004.godine i potvrdu o smrti A.M.1, izvještaj Javne zdravstvene ustanove Klinički centar Tuzla Psihijatrijska klinika – Prijemno odjeljenje od 27.01.1994. godine na ime H.M.1, izvještaj Ratne bolnice Sapna broj 192/93 od 21.12.1993.godine, člansku kartu Saveza logoraša Bosne i Hercegovine Sarajevo broj ... na ime H.(M.)M.1, potvrdu Državne komisije za traženje nestalih osoba broj 06/5-10-O/2002 od 10.04.2003 godine da je H.M.1 razmijenjen bez učešća Državne komisije dana 17.12.1993 godine, ovjerenu fotokopiju uvjerenja Saveza logoraša BiH Sarajevo broj 3181/2003 od 22.08.2003. godine na ime H.M.1 i izvještaj Ministarstva odbrane Odsjek Zvornik broj 8-05-3-4-05-831-188/04 od 09.12.2004.godine, koji je uz dopis broj 804-835-77/04 od 22.12.2004.godine Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona dostavilo Ministarstvo odbrane Banja Luka, fotokopiju izvoda iz matične knjige umrlih za A.A.1 (datum smrti je 23.juli 1993.godine), smrtovnicu na ime Č.H., sina R.(datum smrti 10.maj 1993.godine Zvornik) i kopiju rješenja Općinskog suda u Lukavcu, kojim je utvrđena smrt Č.H. sa danom 10. 05.1993.godine, dokumentaciju o smrti Č.S., dva pisma koja je Č.S. uputio svojoj porodici preko Crvenog krsta, kopiju zapisnika o utvrđivanju identiteta posmrtnih ostataka registrovanih pod brojem ZKAZ10001B od 07.10.2005.godine (radi se o Č.S., od oca S. i majke R. rođen ... u ..., općina ...-datum smrti je 23.04.1992.godine), koja je izvršena na osnovu pozitivnog DNK-a nalaza i antropološko-morfoloških pokazatelja, izvještaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi slučaja ZKAZ10-001B i potvrdu o smrti A.M.1, zapisnik o ekshumaciji broj Kri.128/03 od 10.07.2003.godine na lokalitetu "Kazanbašča", spisak komandnog kadra Zvorničke brigade, koji je Državnoj agenciji za istrage i zaštitu dostavilo Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine pod brojem 08-03-34-3/05, a na traženje Državne agencije za istragu i zaštitu pod brojem 1404/2-442/05 od 21.10.2005.godine, spisak pripadnika čete Vojne policije komandnog kadra Zvorničke brigade Vojske Republike Srpske koji je Državna agencija za istragu i zaštitu uz dopis broj 17-04/2-441-8/05 od 12.01.2006.godine dostavila Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona, spisak pripadnika čete Vojne policije Zvorničke brigade u periodu od 01.03. do 30.08.1993.godine, rješenje Općinske službe za društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i opću upravu Općine Sapna broj 05/2-41-736/04 od 27.01.2005.godine, kojim je B.M. priznato svojstvo ratnog vojnog invalida VII grupe sa 50 % vojnog invaliditeta, fotodokumentacija od 02.07. 2003.godine i 10.07.2003.godine koja se odnosi na ekshumacije u predmetima ZKAZ03 i ZKAZ10/1 i 2, dopis Stanice javne bezbjednosti Zvornik broj 12-1/01-1-207-4004/07 od 28.06.2007.godine o provjeri podataka za sinove optuženog S.D. zv. „D.“ i izvještaj iz kaznene evidencije Stanice javne bezbjednosti Zvornik broj 12-01/02-235-2183/06 od 22.03.2006.godine, uvjerenje Ministarstva odbrane FBiH Odjeljenje u Općini Srebrenik od 31. 07. 1996. godine, evidencioni broj 49235086712 o plaćama pripadnika oružanih snaga Republike BiH na ime T.E.A., člansku kartu Saveza logoraša BiH broj ... registarski broj udruženja ... na ime T.A. od 15. 06. 2005. godine, ličnu kartu broj ... koju je izdao Međunarodni Crveni krst na ime T.A.,

potvrdu Međunarodnog Crvenog krsta broj ... na ime T.A., nalaz ljekara specijaliste Ć.DŽ., specijaliste radiologa od 10.11.2007. godine za S.DŽ..

Prihvaćeni su dokazi odbrane i izvršen je uvid u: otpusnu listu sa epikrizom na ime T.R.1 zv. „T.“ broj 1319, otpusnu listu na ime optuženog T.R.1 zv. „T.“ broj 205/95 izdata od Bolnice Glavnog štaba Vojske Republike Srpske odsjek Psihijatrija, otpusnu listu sa epikrizom na ime optuženog T.R.1 zv. „T.“ izdata od Psihijatrijske bolnice Sokolac broj 18639, ovjerenu fotokopiju rješenja Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Opštinske uprave Zvornik broj 03-560-166/94 od 30.12.2004. godine; uputnica u Neuropsihijatrijsku bolnicu VRS od 02.12.1994. godine na ime T.R.1 zv. „T.“; nalaz, ocjena i mišljenje ljekarske komisije VP H.P. broj 4695/94 od 15.03.1994.godine, ovjerena fotokopija otpusne liste broj 741/449 Vojno medicinskog centra u Novom Sadu, ovjerena fotokopija Ljekarske komisije nalaza i mišljenja ljekarske komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca od 18.05.1994. godine; ovjerana fotokopija nalaza i mišljenja ljekarske komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca broj 241/94 od 29.12.1994. godine, ovjerena fotokopija otpusnice iz bolnice matični broj ... Zvornik Odjeljenje hirurgija, izvod iz matične knjige vjenčanih, ovjerena fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih za kćerku optuženog T.R.1 zv. „T.“, M.; uputnica specijalisti i nalaz i mišljenje od 18.03.1993. godine, na ime T.R.1 zv. „T.“; otpusna lista sa epikrizom Zavoda za diskopatiju i posttraumatska stanja u Banji Koviljači, matični broj istorije bolesti ... za optuženog T.R.1 zv. „T.“, fotokopija otpusne liste bolnice GŠ Vojske Republike Srpske Odsjek Neuropsihijatrija broj 205/95 za optuženog T.R.1 zv. „T.“ i ovjerena fotokopija otpusne liste sa epikrizom zdravstvene organizacije Prihijatrijske bolnice Sokolac, matični broj ... za optuženog T.R.1 zv. „T.“, dopis Opštinske administrativne službe odjeljenja za boračko invalidsku i civilnu Odjeljenje za boračku i civilnu zaštitu opštine Zvornik broj 06831-1-29/07 od 18.05.2007.godine i dopis iste službe advokatu Radivoju Lazareviću broj 06835-3/07 od 16.05.2007.godine, otpusna lista na ime T.R.1 zv. „T.“, Bolnice GŠ Vojske Republike Srpske, Odsjek neuropsihijatrija broj protokola 205/95, dijagnoza od 21.01.1995.godine, otpusna lista sa epikrizom Zavoda za diskopatiju i posttraumatska stanja Banja Koviljača, matični broj istorije bolesti ... na ime T.R.1 zv. „T.“, uputnica Vojne pošte ... od 18.03.1993.godine, nalaz i mišljenje Neurološke klinike Klinički centar Banja Luka, broj protokola 3226/07 na ime T.R.1 zv. „T.“ od 13.08.2007. godine, uputnica u bolnicu Vojne pošte Z. broj... od 02.12.1994. godine za Neuropsihijatriju Sokolac, nalaz, ocjena i mišljenje Vojne pošte ... od 15.03.1994.godine u H.P. od 15.03.1994.godine, dopisi Psihijatrijske klinike u Sokolcu broj 03-3585-1 od 12.09.2007.godine, od 18.07.2007. godine i od 02.10.2007.godine, otpusno pismo Psihijatrijske bolnice u Sokolcu od 23.07.2007.godine, nalaz i rješenje Opšte bolnice Zvornik broj 1876/ 07 od 19.07.2007.godine o upućivanju na liječenje u zdravstvenim ustanovama Republike Srpske, uputnica u bolnicu od 26.06.2007.godine, nalaz i mišljenje ljekara specijaliste Dr S.M.3 od 26.06.2007. godine, rješenje Opštinske uprave Zvornik, Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu broj 03560-156 ili 166/94 od 30. 12.2004.godine, dopis III Komande Kiseljak br. 122/93/PL/PS od 22. 06. 1993. godine upućen Vojnoj policiji, potvrda o smrti A.A.1, otpusno pismo Psihijatrijske klinike u Sokolcu na ime supruge optuženog T.R.1 zv. „T.“ – T.R.3, Odluka Skupštine opštine Zvornik broj 01-023-220/92 od 19. 08. 1992. godine o osnivanju Opštinskog zatvora u Zvorniku, rješenje Osnovnog suda u Zvorniku broj Ki. 30/92 od 19. 11. 1992. godine, rješenje SJB Bratunac broj 18-4/02-230-89 od 24. 11. 1992. godine i rješenje SJB Bratunac broj 18-4/02-230 od 14. 06. 1992. godine.

Uvršteni su u dokaze odbrane i pročitani na glavnom pretresu: otpusnica iz bolnice OUR Opšta bolnica Hirurškog odjeljenja Zvornik 18. 04. 1992. godine na ime S.D. zv. „D.“, izvještaj ljekara specijaliste L.Z. od 04. 06. 2001. godine, elektromioneurografski nalaz od 19. 04. 1996. godine na ime S.D. zv. „D.“ SP HB – Hirurške bolnice „Sveti Nikola“ Milići, otpusna lista sa epikrizom Neurohirurške klinike Beograd, uvjerenje Ministarstva odbrane Republike Srpske broj 08/4-02-04-835-1212/00 od 28. 08. 2000. godine da je S.D. zv. „D.“ bio pripadnik oružanih snaga SFRJ – RS za vrijeme neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja sa prekidima u Vojnoj pošti ... Z. od 06. 04. 1992. do 02. 06. 1994. godine, rješenje Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu opštinske uprave Zvornik broj 03-560-64/94 od 23. 02. 2005. godine kojim je optuženom S.D. zv. „D.“ priznat status ratnog vojnog invalida šeste kategorije sa 60% invaliditeta trajno, potvrda Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite RS broj 16-03/3-560-344/07 od 16. 05. 2007. godine, rješenje Opštinske uprave Zvornik Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu broj 06-560-64/90 od 27. 09. 2001. godine, nalaz i mišljenje ljekarske Komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca broj 227/00 od 20. 05. 2000.godine, rješenje Odjeljenja za boračko-invalidska pitanja i zaštitu civilnih žrtava rata opštinske uprave Zvornik broj 03-560-64/94 od 29. 05. 2000. godine, nalaz i mišljenje ljekarske komisije od 10. 11. 1993. godine, rješenje Opštinskog sekretarijata za poslove opštinske uprave SO Zvornik od 29. 04. 1996. godine, nalaz i mišljenje ljekarske komisije od 25. 04. 1996. godine, potvrda Komande garnizona Zvornik broj 30/92 od 04. 07. 1992. godine da je S.D. zv. „D.“ ranjen dana 11. 04. 1992. godine, uvjerenje broj 1355/93 od 11. 05. 1993. godine za S.D. zv. „D.“ da je imenovani pozvan u Vojnu poštu dana 06. 04. 1992. godine, presuda Vrhovnog suda RS broj U-171/04 od 04. 04. 2007. godine, rješenje Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite broj 05/5-560-3963/03 od 22. 01. 2004. godine, rješenje Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu broj 03-560-64/94 od 23. 02. 2005. godine, uputnica Ministarstva za pitanja boraca, žrtava rata i rada od 19. 08. 2003. godine za ljekarsku komisiju za lica obuhvaćena Zakonom o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca drugostepenoj komisiji, uvjerenje o zajedničkom kućanstvu i izdržavanju članova porodice od 04. 06. 2003. godine, otpusna lista od 01. 06. 1992. godine, potvrda Odjeljenja za boračko-invalidska pitanja i zaštitu civilnih žrtava rata od 08. 02. 1999. godine, nalaz i mišljenje ljekarske komisije od 10. 11. 1993. godine, rješenje Opštinskog sekretarijata za poslove opštinske uprave Opštine Zvornik broj 03-560-64/94 od 05. 05. 1994. godine, nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije broj 2138/03 od 13. 11. 2003. godine, te su u dokaze uvrštene fotografije, koje je predao optuženi S.D. zv. „D.“, u koje je izvršen uvid na glavnom pretresu i naredba Vojne pošte ... Z. od 04.02.1993. godine, koju je potpisao komadant-major P.V.

Sud je u dokaznom postupku na glavnom pretresu pročitao presudu Okružnog vojnog suda u Tuzli broj K.560/93 od 17.09.1993. godine i rješenje Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine broj Kž.323/96 od 02.05.1996. godine, izvještaj Opštinske administrativne službe Zvornik Odjeljenja za boračko-invalidsku i civilnu zaštitu broj 06-831-1-29/07 od 18.05.2007. godine, te dopis Skupštine opštine Zvornik broj 01-052-9/ od 28.02.2008. godine uz izvještaj Administrativne službe Opštine Zvornik broj 07-052-9/08 od 27.02.2008.godine.

U optužnici je predloženo i saslušanje svjedoka O.E. i Mldb.1, ali su kantonalni tužioc i tokom postupka odustali od tog prijedloga.

Branilac optuženog T.R.1 zv. „T.“ je predlagao da se kao svjedoci odbrane pozovu na glavni pretres M.O., Đ.B., A.M.2, T.M., T.B., a branilac optuženog S.D. zv. „D.“ je predlagao da se kao svjedoci odbrane na glavni pretres pozovu D.Š.2, D.Š.3, D.A., G.K.M., O.E., Mldb.1, pa je branilac optuženog T.R.1 zv. „T.“ odustao od prijedloga za izvođenje tih dokaza, jer se navedene osobe nisu odazivale na pozive suda, a i optuženi S.D. zv. „D.“ i njegov branilac odustali od prijedloga za saslušanje svjedoka, kada je D.Š.2, koji živi u K.N. i kojem je sud u okviru međunarodne pravne pomoći pokušao dostaviti poziv za glavni pretres, kao i putem faksa, obavijestio sud da ne može pristupiti, a G.K.M., D.Š.3 i D.A., koji žive u Nj., obavijestili sud elektronskom poštom i telefonom da ne žele svjedočiti, te O.E. da ne može doći, jer u K.Š., gdje živi nije riješio svoj status.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je na glavnom pretresu iznio svoju odbranu, dok su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i njegov branilac koristili pravo iz člana 6. stav 3. ZKP FBiH da ne iznose odbranu.

Na glavnom pretresu od 07.12.2006. godine optuženi S.D. zv. „D.“ u svojoj odbrani u uvodnom izlaganju, kod kojeg je ostao i u ponovljenom postupku, naveo je da ne prihvata navode optužnice, jer su proizvoljni. Nije tačno da je on bilo koga od zatvorenika tukao, naprotiv on je dva puta povrijeđen spašavajući čast zatvorenika. U zatvoru u upravnoj zgradi u DP „Novi izvor“ osim osoba koje se navode u optužnici, bila je jedna djevojka Mldb.4, koja je iz S., a u zgradu DP „Novi izvor“ je došla nevina i otišla je nevina. Pored Bošnjaka u zatvoru u upravnoj zgradi DO „Novi izvor“ bila je i grupa od sedam Hrvata u kojoj je bila i jedna Hrvatica, a bila su i dvojica braće D., od kojih je jedan bio sa suprugom i malim djetetom i on ima s njima zajedničke fotografije, bio je K.M. sa suprugom i unukom i svi oni mogu da kažu kakav je bio njegov odnos prema zatvorenim osobama. Civilne osobe, koje su bile na prvom spratu upravne zgrade DP „Novi izvor“, niko nije dirao, a za vojnike i civile, koji se navode u optužnici, a koje je on morao pustiti u zgradu, jer su dolazili pijani i prijetili mu oružjem, smatra da ne može odgovarati. Posebno ističe da nije mogao nikoga udarati nogom, jer je on invalid od početka rata i nije mogao to fizički izvesti.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je u svojoj odbrani, koju je iznio na glavnom pretresu nakon izvedenih dokaza, naveo da je prije rata bio ... i da je živio u R. u H.. Dan prije izbijanja sukoba u Slavoniji 1991. godine uspio je da pobjegne iz R., htio ga je ubiti jedan Srbin, pa je došao u Z. i živio je s majkom u stanu u Z. do njene smrti. Kada je u Zvorniku počela mobilizacija, otišao je u selo T., gdje mu je majka imala očevinu, ali oko 30.03.1992. godine ili početkom aprila te godine dobio je poziv od vojnog odsjeka kao rezervista, pa je u početku u selu držao stražu, ali kada je uzet Zvornik, u selo su došli "A." i kamionom su njih nekoliko odveli da drže stražu kod zgrade SUP-a u Zvorniku. Osim "A." u Zvorniku je u to vrijeme bilo još paravojski i sjeća se da je jednu vodio čovjek koji je imao nadimak „N.“ i on je navodno trebao da preuzme zgradu SUP-a. On je kod te zgrade stražario dva do tri sata, pa je otišao kući, ali ponovo su ga pozvali, jer je navodno napadnuta Policijska stanica. Kada je tamo došao, izlazeći iz kola dodao je L.S. automatsku pušku, koju je dobio u T. i L.S. je najvjerojatnije nehotice opalio iz te puške i njega je ranio. Tom prilikom pogođen je ispod ključne kosti i metak mu je prošao kroz tijelo i debelo crijevo, pa je nakon

ranjavanja liječen u Zvorniku osam dana, zatim je prebačen u Loznicu i kasnije u Beograd, gdje je operisan, ali je ostao invalid, jer nema osjećaja u stopalu i njime ne vlada, već "mlati". Njegovo liječenje je trajalo do kraja 1992. godine i za to vrijeme je bio odsutan iz vojske, ali nije oslobođen vojne obaveze, iako je ostao invalid, već je ponovo mobilisan u vojnu policiju Zvorničke brigade.

Nije išao na liniju, već je bio raspoređen u „Standard“, gdje je tada bila smještena komada Zvorničke brigade, kao stražar-vojni policajac. Nekada je bio na kapiji ili u zgradi kao stražar, držao je ključeve od zatvora u kojem su prvo boravili Srbi koji su učinili neko krivično djelo, a kao zatvor su služila dva WC-a od kojih je jedan imao četiri kabine, a drugi dvije. Kada je došao P.V., on je unutar zgrade "Standarda" osposobio jednu veliku prostoriju za zatvor, gdje su prebačeni uhapšeni Srbi, dok su WC-prostorije služile kao zatvor za Bošnjake. Te prostorije su devastirali uhapšeni Srbi, dok su u njima boravili, tako da su sa kabina bila poskidana vrata, polupani su čučavci i ostao je samo jedan WC ispravan i jedna česma, tako da je u tim prostorijama bilo vode. Na podu i zidovima su bile postavljene keramičke pločice. Sjeća se da su u zgradu „Standarda“ dovođeni Bošnjaci, koji su zarobljeni na liniji ili kada su pokušavali da se probiju prema Tuzli, što on ne znao pouzdano, jer nije učestvovao u njihovom ispitivanju, on je postupao po narednji i njegovo je bilo da ih zaključa, kada ih dovedu i da im da hranu ili kada mu kažu da ih otključa da to uradi.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je dalje u svojoj odbrani naveo da on misli da su u tim prostorijama u novembru ili decembru 1992. godine, dok je bio on stražar u „Standardu“, boravila trojica zarobljenika Bošnjaka čijih imena se ne sjeća, tako da se ne može sjetiti da li je tu boravio svjedok P.R., sjeća se da je jedan od njih bio stariji, a da su dvojica bili mlađi, ali mu nije poznato da li su oni tu zatvoreni na osnovu nekih rješenja. Isto tako, ne sjeća se koliko je vremena bio stražar u „Standardu“, misli da poslije januara mjeseca 1993. godine nije više bio tamo, već je bio kod kuće na bolovanju, a kada se u februaru vratio brzo je istjeran zbog I.S., ustvari suspendovan je, pošto je navodno ostavio otključana vrata zatvora, pa su došla neka maskirana lica i istukla I.S.. Objašnjavajući dalje uslove u tom zatvoru optuženi je naveo da su u drugom manjem WC-u bili zatvoreni Srbi koji su učinili neko krivično djelo, koji su ubili nekog namjerno ili nenamjerno ili u alkoholu, dok su u toj većoj prostoriji, koju je opisao, bili uhapšeni Srbi zbog blažih krivičnih djela ili prekršaja. On je imao ključeve od svih tih prostorija, ali pošto nije bilo nikakvog reda ni discipline, bio je nemoćan da se odupre, posebno ako dođe oficir, ako neko hoće da uzme ključ. Čini mu se da je u to vrijeme u „Standardu“ boravio S.Dž., a moguće i P.R., ali kako je ključ od zatvora mogao uzeti ko hoće, on ne zna da li je neko te ljude maltretirao.

U „Standardu“ on je zatvorenici davao hranu, koja se donosila iz kuhinje i koju je i vojska jela. Hrana se servirala u tanjirima, zatvorenici su dobijali kašike, a on se ne sjeća da se neko žalio na kvalitet hrane. Što se tiče higijene tačno je da zatvorenici u „Standardu“ nisu imali nikakve uslove za održavanje higijene.

Krajem marta 1993. godine on je ponovo pozvan u vojsku i poslali su ga u „Novi izvor“ kao stražara, a za taj premještaj nije dobio nikakvu naredbu ili rješenje. „Novi izvor“ je u stvari zgrada direkcije DP „Novi izvor“, a misli da je tokom 1992. godine u tu zgradu bio smješten civilni zatvor i da su tada stavljene metalne rešetke na

prozore. Zgrada se sastojala od prizemlja i dva sprata, stražari su boravili na prvom spratu u jednoj prostoriji u kojoj je bio jedan kauč, sto i ormar. On je bio obični stražar, kao i drugi, koji su tu bili raspoređeni. U „Novom izvoru“ je zatekao J.S. kao stražara i sa njim se smjenjivao oko jedan mjesec, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ je došao krajem maja 1993. godine, nakon njega P.M., ali se ne sjeća kada je došao Š.R., misli da je i on došao poslije njega. Osim njih, stražari su bili jedan M. i još neki mladići, ali u različito vrijeme. N.D., koji je u to vrijeme bio u Zvorničkoj brigadi bio načelnik bezbjednosti, rukovodio je tim zatvorom i njih je upozoravao da je dužnost stražara čuvanje zarobljenika-Bošnjaka, da ih ko ne ubije.

Kada je on stupio na dužnost u „Novi Izvor“, na prvom spratu u jednoj sobi su bile M.A., K.H. i njena Mldb.3 unuka, te jedna starija žena F., čijeg prezimena se ne sjeća, dok su u drugoj sobi bili smješteni muškarci i to K.M., G.H., Č.S., K.Š. i P.R., a u posebnoj prostoriji je bio A.A.1, koji je prije rata bio ... i imao je poseban tretman, jer su mu mogli dolaziti u posjetu poznanici i kolege. Na drugom spratu su bili zarobljenici iz C., sjeća se da su među njima bili E., M.1, M2, koji je saslušan kao svjedok, misli da ih je bilo 16 ili 17, s tim da njemu niko nije predočio spisak zatvorenih lica. Oni su boravili u dvije prostorije od kojih je veća služila kao dnevni boravak, a u drugoj sobi su spavali na spužvama i imali su vojničku ćebad za pokrivanje. U sobama je bio parket, WC je bio u funkciji i bilo je vode, ali nije bilo grijanja, jer su radijatori bili pokidani. Kasnije je neko od stražara donio veliki lonac, pa se voda grijala na rešou i ko je htio od zatvorenih lica mogao se okupati. Prostorije na drugom spratu se nisu zaključavale, samo su rešetke na tom spratu bila zaključane i naravno bila su zaključana ulazna vrata. Zarobljenici su mogli da se druže, hranu su dobijali dvaput dnevno, bila je ista kao za vojsku, nekad je bila dobra, a nekad nije, donosila se u manjerkama, dok su zatvorenici imali svoje posude i kašike koje su sami prali. M. je obično dijelio hranu, a kad njega nije bilo, jer se događalo da su ga odvodili na ispitivanje, onda je hranu dijelio O.E.. On je odlazio na drugi sprat i sjedio je nekad sa tim ljudima, dešavalo se i da igra karte sa njima, a kad se penjao na sprat govorio je malo jače da bi im ostavio vremena da srede prostoriju u kojoj su boravili. On nije zahtijevao da oni ustaju i stoje mirno kada je on sam odlazio gore, ali su morali ustati i stati mirno, kada je neko dolazio sa strane. Crveni krst je registrovao zarobljenike i oni su dobili odjeću, sapun, i druga sredstva za higijenu. Osim O.E., pamti da su tu bili K.F. i O.M.1, koji su bili obojica ranjeni i to K.F. kroz gornji dio tijela, a O.M.1 u obje noge i jedna noga mu je bila u gipsu do kuka. Sjeća se da su vojnici odvodili O.M.1 da pokaže grob nekog djeteta i da su ga vratili, pošto on nije znao pokazati to mjesto, pa su odveli K.F., ali on tada nije bio na dužnosti i nije mu ništa bliže o tome poznato, samo zna da se K.F. više nije vratio u „Novi izvor“. Sjeća se da su bili ranjeni M.A. i A.A.1, te još jedan mladić, moguće U.F.. Sjeća se da je tom mladiću pozlilo i odvezli su ga kolima hitne pomoći u bolnicu, kasnije je čuo da je helikopterom prebačen u Beograd, ali više ništa o njemu nije čuo. Misli da su dolazile ljekarke da pregledaju ranjene i da je Crveni krst vodio računa o ranjenicima, a on je kao stražar sa svoje strane dozvoljavao posjete svim tim licima. Neki od zarobljenika su njemu djelovali mladi, pa je tako za O.E. mislio da ima 17, 18 ili 19 godina, ali ne zna da li su oni bili maloljetni, jer on nije raspolagao nikakvim službenim podacima o njima, niti je mogao provjeriti da li su tačni podaci koje su mu te osobe dale. Ne sjeća se, kada je grupa, koju je on zatekao u "Novom Izvoru", otišla u razmjenu, misli da je tada bio na bolovanju.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je potvrdio da se povremeno dešavalo da dolaze lica sa strane i da ulaze u zatvor. Tako mu je jednom prilikom N.D. rekao da će u zatvor doći neki oficir C. i on je sišao i otvorio vrata, kada je taj oficir pozvonio na ulazu. Kada je ušao, on je pitao koga ima tu od zatvorenika, optuženi mu je referisao, tada je on naredio da zatvorenike izvede iz soba i da ih postroji u hodniku, te mu naredio: „Šamara“. On ga je pogledao, a on mu je opsovao majku i ponovo mu naredio da ih šamara. On je morao poslušati, počeo je postrojene ljude da šamara, ali taj oficir nije bio zadovoljan, govorio mu je da udara jače i njemu je psovao mater, a zatim je on udarao postrojene ljude i dvojicu je tako udario da su oni pali. Nakon toga mu je naredio da ih vodi u sobu, a on–optuženi mu je rekao da će o svemu obavijestiti N.D..

Drugom prilikom, došla je grupa vojnika pred vrata „Novog Izvora“ zahtjevajući od njega da otvori vrata, psovali su, govorili su da je nekom poginuo brat, sin, a da on štiti Muslimane, pa je on morao otvoriti vrata. Oni su otišli na sprat, ljude su postrojili, neke su vjerovatno i šamarali, a jedan je U.F. stavljao pištolj na čelo, kada on nije mogao da legne na pod sa ostalim zatvorenicima, kojima je naredio da legnu na pod, a on je išao preko njihovih tijela po debelom mesu, ali nije skakao po njima. Da bi odobrovoljio i smirio vojnike, on im je skuhaio kafu, a oni su prevrnuli sto na njega i spržili ga kafom. Međutim, on im nije dopustio da uđu u sobu, gdje su boravile žene, a oni su to htjeli, jer su čuli da tu ima neka mlada djevojka. Osim ova dva slučaja, njemu nije poznato da su zarobljenici maltretirani, jedino su morali stajati mirno, kada neko posjeti zatvor. On nije pravio raspored gdje će biti smješteni zarobljenici, već mu je prilikom dovođenja zarobljenika naređivano da ih smjesti na prvi ili drugi sprat.

Optuženi S.D. zv. „D.“ ističe da se prema zarobljenim civilima dobro ponašao. Tako je M.A. njima kuhala kafu sve dok nije počela da mu se obraća na način koji je asociirao na prijedlog za “(...)“. Optuženi S.D. zv. „D.“ je naveo da je bio posebno dobar prema unuci K.M., jedno vrijeme ju je puštao da izađe na ulicu i da se igra sa djecom, dok mu nije to zabranjeno i dok mu nije rečeno da neko djevojčicu može ubiti, pa da bi on mogao odgovarati. Tačno je da je G.H., kada se saznalo za njegovu vezu sa M.A., odveo na drugi sprat i tada ga je udario jednom ili dva puta, ali nikako u onoj mjeri kako tvrdi svjedok G.H.. On nije nikada vršio seksualno zlostavljanje zarobljenika, on ima porodicu i gnuša se takvih radnji, a njemu se konkretno niko nije žalio da se nešto slično dešavalo, niti je prisustvovao bilo kakvom sličnom događaju.

Kada je grupa zatvorenika, o kojima je govorio, odvedena u razmjenu, on nije bio na dužnosti, a kada je ponovo došao u „Novi Izvor“ na prvom spratu je zatekao grupu Hrvata, a na drugom spratu su bili B.M., H.M.1, O.M.1 i još dva Bošnjaka, čijih imena se ne sjeća. Nije zatekao A.A.1, kao ni M.M.1, a Č.S. je umro prije razmjene. Na drugom spratu je boravio i D.Š.2, za kojeg bi volio da je saslušan kao svjedok, a na prvom spratu sa Hrvatima bili su brat D.Š.2, žena i dijete, a nešto kasnije na prvi sprat je smješteno još 40 M., koji su bili u konvoju koji je zaustavljen u Zvorniku.

Nije tačno da je njegov Mldb.2 sin, koji je u to vrijeme bio star ..., dolazio da tuče zarobljenike, jer on nije lud da to dopusti svom djetetu. Njegov Mldb.2 sin je cijelo vrijeme rata bio u L. kod babe sa svojom majkom i mlađim bratom, dešavalo se da ponekad dođe, iako je Zvornik granatiran, pa se on bojao doći, moglo se dogoditi koji put da on dođe do njega na posao, ako mu je trebalo novca ili nešto slično.

Optuženi je na kraju zaključio da mu je žao što svjedoci D.Š.2 i D.Š.3 nisu došli da posvjedoče kakav je njegov odnos kao stražara bio prema zarobljenicima. Iz iskaza svjedoka K.V.1 se vidi da se on prema njemu ljudski ophodio i omogućio mu je telefonski kontakt sa porodicom, našao je ljude iz Crvenog krsta, koji su došli da ga registruju i zaista mu nije jasno zbog čega ga svjedoci terete, naročito G.H., prema kojem se on sasvim dobro ponašao.

Sud je sve izvedene dokaze cijenio pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, kao i u vezi sa odbranom optuženog S.D. zv. „D.“, pa je na osnovu takve ocjene izvedenih dokaza zaključio da je dokazano činjenično stanje predstavljeno u izreci presude i da su optuženi učinili krivična djela zbog kojih su optuženi.

Naime, krivična djela, za koja su potvrđenom optužnicom optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“, krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ i krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, spadaju u krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, kojima se povređuju različita pravna dobra: život ljudi, njihov tjelesni integritet, osnovne slobode i prava čovjeka, dostojanstvo ličnosti itd. i mogu se učiniti samo u posebnim okolnostima, i to većinom za vrijeme rata ili oružanog sukoba i prema određenoj kategoriji lica koji su pasivni subjekti tih krivičnih djela (ratni zarobljenici, ranjenici, bolesnici, civilno stanovništvo).

Budući da su prema činjeničnom opisu u dispozitivu optužnice optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ navedena krivična djela učinili u vremenskom periodu od početka marta 1993. godine do kraja decembra 1993. godine, a da je Odlukom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine broj PR.1201/92, koja je objavljena u „Službenom listu RBiH“, broj 7 od 20.06.1992. godine i koja je danom objavljivanja stupila na snagu, proglašeno ratno stanje, sud smatra da je nesporno da je bio rat u Bosni i Hercegovini u vrijeme učinjenja radnji za koje se terete optuženi.

Polazeći od zakonskih obilježja krivičnih djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, učinioci tih krivičnih djela mogu biti samo pripadnici vojne, političke ili administrativne organizacije strane u sukobu, ali i svako lice koje se nalazi u njenoj službi.

Cijeneći dokaze, koji su izvedeni na glavnom pretresu, i to spisak pripadnika čete Vojne policije Zvorničke brigade, naredbu Vojne pošte ... Z. od 04.02.1993. godine, koju je potpisao major P.V. i iskaze svjedoka optužbe, te iskaze svjedoka odbrane I.S. i M.M.2, kao i odbranu optuženog S.D. zv. „D.“, sud smatra da je objektivno dokazano da su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ bili pripadnici čete Vojne policije Zvorničke brigade i da su u tom svojstvu tokom 1993. godine bili stražari u upravnoj zgradi DP „Novi izvor“ u Zvorniku, koja je pretvorena u logor, a optuženi S.D. zv. „D.“ i u zatvoru u zgradi Tvornice „Standard“ u kojoj je bila komanda Zvorničke brigade. Predsjedništvo Srpske Republike Bosne i Hercegovine je dana 01. juna 1992. godine donijelo Zakon o vojsci („Sl. glasnik srpskog naroda“, broj 7 od 01. juna 1992. godine) i u sastavu te vojske je bila Zvornička brigada, čiji su bili pripadnici optuženi, a nesporno je da je Vojska Srpske Republike Bosne i Hercegovine bila oružana snaga jedne strane u ratu, koji je vođen u Bosni i Hercegovini u periodu od 1992. godine do 1995. godine.

Međutim, pošto iz medicinske dokumentacije, koju je priložio optuženi T.R.1 zv. „T.“, proizlazi da je on bio na liječenju tokom marta i aprila 1993. godine, te kako su svjedoci T.I., T.M. i S.I. u svojim iskazima potvrdili da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ bio na liječenju u zdravstvenim ustanovama u martu i aprilu 1993.godine, a i da su svjedoci optužbe, koji su se o toj okolnosti izjašnjavali, naveli da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ kao stražar došao u zgradu DP „Novi izvor“ kasnije od optuženog S.D. zv. „D.“, sud je našao dokazanim da je optuženi S.D. zv. „D.“ bio stražar u upravnoj zgradi DP"Novi izvor", koja je služila kao logor, od početka marta 1993. godine do kraja decembra 1993. godine, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ u vremenu od početka maja 1993. godne do kraja decembra 1993. godine.

Branioци optuženih su priložili Odluku koju je donijela Skupštine srpske opštine Zvornik uz saglasnost srpske opštine Bratunac i Skelani dana 19.08.1992. godine o osnivanju Opštinskog zatvora u Zvorniku i fotokopije rješenja o određivanju pritvora prema određenim licima kao dokaz da je u upravnoj zgradi DP „Novi izvor“ u Zvorniku tokom 1992. godine bio smješten Opštinski zatvor i da se nije radilo o logoru. Međutim, pošto je logor vrsta zatvora koji se osniva za vrijeme rata za političke protivnike ili pripadnike pojedinih etničkih ili religijskih grupa, kao i za civile iz kritičnih vojnih područja, u kojem se zatvorenici nalaze zatvoreni bez pravnog osnova i bez vođenja sudskog postupka, a prihvatajući iskaz svjedoka optužbe G.H., u kojem je naveo da su ga zarobili srpski vojnici dana 27.jula 1992. godine, da je prvo odveden u zgradu Tvornice „Standard“ u Karakaju, a zatim u zgradu DP „Novi izvor“ u Zvorniku, gdje je ostao do 25. ili 26. oktobra 1992. godine i da su u toj zgradi bile zatvorene osobe bošnjačke nacionalnosti i to N.F., N.N., N.M., Č.S., H.F. i J.M. i da su osim njih, ali samo dva do tri dana, bili zatvoreni još jedan duševni bolesnik hrvatske nacionalnosti, jedna Hrvatica, koja je bila udata za Srbina i jedan A. iz I., a da su zgradu čuvali vojnici sa bijelim trakama oko glave, te imajući u vidu iskaze svih svjedoka optužbe, koji su tokom 1993. godine dovedeni u upravnu zgradu DP „Novi izvor“ u Zvorniku kao ratni zarobljenici ili kao zarobljene civilne osobe, koji su po nacionalnosti Bošnjaci, te da su zgradu i zatvorene osobe u toj zgradi čuvali vojni policajci, a da je zatvor bio pod kontrolom Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine i da je njime rukovodio, prema odbrani optuženog S.D. zv. „D.“, N.D., koji je u to vrijeme bio načelnik bezbjednosti u Zvorničkoj brigadi, a sada je haški optuženik, da su ratni zarobljenici i civilne osobe razdvojeni, a da je grupa od sedam osoba hrvatske nacionalnosti u jesen 1993. godine bila smještena sa civilima na prvom spratu te zgrade, ali u odvojenim prostorijama, da nije vođen nijedan pojedinačni krivični postupak protiv zatvorenih osoba i da zatvorenici nisu nikad izvedeni pred sud, odnosno da su bili zatvoreni bez pravnog osnova, sud smatra da je dokazano da je u kritično vrijeme upravna zgrada DP „Novi izvor“ u Zvorniku predstavljala logor.

Sud je na osnovu potvrda Međunarodnog Crvenog krsta i ličnih karata, koje je ta međunarodna organizacija izdala na ime N.H., T.A., S.Dž., H.M.1 i B.M., te iskaza svjedoka T.R.2, S.Dž., N.H., M.M.1, S.M.1, M.R., T.A., B.M. i H.M.1 našao da je dokazano da su u periodu od marta do jula 1993. godine u logoru, koji se nalazio u upravnoj zgradi DP „Novi izvor“ u Zvorniku kao ratni zarobljenici bili zatvoreni K.F., M.M.1, Mldb.1, S.M.1, Č.H., N.H., N.S., T.A., O.M.1, D.D. i T.R.2, a H.M.1, A.M.1, H.M.2 i B.M., u periodu od avgusta do kraja decembra 1993. godine.

Prema odredbi člana 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.8.1949. godine, ratni zarobljenici su lica, koja su pala pod vlast neprijatelja, a pripadnici su oružanih snaga jedne strane u sukobu, kao i pripadnici milicije i dobrovoljačkih jedinica koje ulaze u sastav tih oružanih snaga, pripadnici organizovanih pokreta otpora koji pripadaju jednoj strani u sukobu, pripadnici redovnih oružanih snaga koji izjavljuju da pripadaju jednoj vladi ili vlasti koju nije priznala sila pod čijom vlašću se nalaze i dr., a Dopunskim protokolom uz Ženevske konvencije o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba od 12.08.1949.godine, status borca, a time i status ratnog vojnog zarobljenika, proširen je i preciziran, tako da se status borca priznaje svakom licu koje pripada nekoj grupi ili jedinici organizovanih oružanih snaga pod uslovom da se nalazi pod komandom, koja je odgovorna za rukovođenje učesnicima u oružanom sukobu i da podliježe unutrašnjem sistemu discipline koji obezbjeđuje i poštovanje međunarodnog ratnog prava, tako da se ne mora stalno razlikovati od civilnog stanovništva već samo dok učestvuje u napadu ili vojnoj operaciji.

Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka N.H., S.Dž., T.A., T.R.2, M.M.1, H.M.1 i B.M. na glavnom pretresu i iskaza svjedoka S.M.1 i M.R. iz istrage, kao i iskaza svjedoka G.H., P.R., K.M. i M.A., sud je našao da je dokazano da su K.F., M.M.1, Mldb.1, S.M.1, Č.H., N.H., N.S., T.A., O.M.1, D.D., T.R.2, B.M., A.M.1, H.M.1 i H.M.2 kao ratni zarobljenici bili smješteni na drugom spratu upravne zgrade DP „Novi izvor“ u Zvorniku koja je bila pretvorena u logor.

Optuženi S.D. zv. „D.“ je u svojoj odbrani potvrdio da su navedena lica bila zatvorena na drugom spratu, ali da stražari nisu određivali na koji sprat će se smjestiti zatvorena lica, već su po naredbi iz vojne komande zatvorenici raspoređivani, a sud u tom dijelu prihvata odbranu optuženog S.D. zv. „D.“, ali zaključuje da su optuženi kao stražari upravo po tome znali da li su dovedena lica ratni zarobljenici ili civili.

Da su M.M.1, Mldb.1, S.M.1, Č.H., N.H., T.A., T.R.2, B.M., A.M.1 i H.M.1, zarobljeni kao pripadnici Armije BiH (koja je organizovana Uredbom sa zakonskom snagom o oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine, koju je donijelo Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine i koja je stupila na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu RBiH“ broj 4 od 20.05.1992.godine) i da su bili ratni zarobljenici proizlazi iz pismenih dokaza u spisu – potvrda Međunarodnog Crvenog krsta i iskaza svjedoka T.R.2, N.H., M.M.1, T.A., H.M.1 i B.M..

Naime, svjedok T.R.2 je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je bio pripadnik Armije BiH u selu R., ali kada su početkom marta 1993. godine pali Cerska, Hrnjičići i Konjević Polje i kada je grupa od 300 vojnika uspjela da se probije preko šuma na slobodnu teritoriju, krenuo je i on u drugoj grupi u kojoj je bilo oko 300 ljudi prema slobodnoj teritoriji, ali su dočekani i razbijeni na Baljkovici, puno ljudi je izginulo, a on je ostao u grupi od oko 35 ljudi pokušavajući da se probiju prema Srebrenici, što nisu uspjeli, jer su na Crnom Vrhju otkriveni, tako da je on zarobljen sa N.H., S.R. i T.A. i odveden u halu „Vezionice“ u Karakaju, gdje su ga vojnici pretukli i odveli u podrum u kojem su bili već S.M.1, M.M.1, O.E., još jedan O., kojem se ne sjeća imena, U.F. i još tri, četiri mladića, a svjedok M.M.1 je u svom iskazu opisao da su on i njegov Mldb.1 brat zarobljeni nakon što je njegovo selo R. okupirano u martu 1993. godine, kada je on sa svojim Mldb.1 bratom, koji je bio star ..., u grupi od oko 300 ljudi krenuo u povlačenje prema slobodnoj teritoriji, da su

naišli na zasjedu na Crnom Vrh u i njihova je grupa razbijena na više grupa i u sljedećih nekoliko dana su zarobljeni, a s njima su zarobljeni H.H., D.D., O.E. i M.R. i odvedeni u sportsku salu u Kozluku, gdje su ih vojnici tukli čitavu noć, a posebno je on bio izložen tuči, jer je prilikom zarobljavanja imao pušku, zatim su odvedeni u zgradu Tvornice „Standard“, zatvoreni su u WC i tu su zatekli S.M.1, N.H. i S.Dž., sve su ih tukli i tu su ostali dva do tri dana, a zatim su premješteni u zgradu DP „Novi izvor“ u Zvorniku na zadnji sprat te zgrade.

Svjedoci N.H., T.A., i S.M.1 su takođe zarobljeni kao pripadnici Armije BiH na Crnom Vrh u, jer su se povlačili nakon pada Cerske prema slobodnoj teritoriji u grupi od oko 300 ljudi. Tako je svjedok N.H. u svom iskazu naveo da je dana 18.03.1993. godine zarobljen sa T.R.2, T.A. i S.R., da je prvo odveden u SUP Zvornik, gdje su ga tukli policajci, a zatim u tvornicu „Vezionica“, a nakon dva dana u zgradu DP "Novi izvor", dok je svjedok T.A. naveo da je nakon zarobljavanja na Crnom Vrh u prvo odveden u Tvornicu „Standard“, da su raspoređeni u posebne prostorije gdje su ispitivani, a da je noći provodio u WC-u, da su u istim prostorijama bili S.M.1, M.M.1, Mldb.1, M.R., S.M.2, S.Dž., N.S. i U.F., a spavali su na prostrtim ćebadima, te da je nakon dva do tri dana odveden u zgradu DP „Novi izvor“. Svjedok S.M.1 je u svom iskazu u istrazi naveo da je početak rata njega zatekao u rodnom selu Č., opština V., da se narod organizovao za odbranu, tako da je na području Cerske i Konjević Polja bila slobodna teritorija, formirana je jedna jedinica, koja se zvala Prvi cerovski odred, radi odbrane tog područja u kojem su se nalazili Bošnjaci, da je u odredu bilo oko 1000 ljudi, i da je on bio pripadnik te jedinice, da je nakon pada Cerske i Konjević Polja u martu 1993. godine krenuo u povlačenje prema slobodnoj teritoriji, a iako se povlačio veliki broj ljudi, oni su vrlo brzo razbijeni, jer nisu bili naoružani, tako da je on zarobljen na Baljkovici, a pošto je prilikom zarobljavanja imao automatsku pušku, vezali su mu ruke žicom i prebačen je u Komandu bataljona, gdje mu je komadant saopštio da će mu se suditi u Beogradu zbog učestovanja u neprijateljskoj vojsci, a odatle je putničkim vozilom prevezen u Karakaj, izgurali su ga iz vozila na mostu, gdje je bila grupa srpskih vojnika i jedan vojnik je izvadio nož, prislanjao mu ga ispod vrata, prijetio je da će ga zaklati, zatim je odveden u Tvornicu „Standard“, koja je u to vrijeme bila vojna kasarna i zatvoren je u WC, gdje je zatekao S.Dž. i još dvojicu ili trojicu zarobljenika, a iz Tvornice „Standard“ odveden je u zgradu DP „Novi izvor“ gdje je sa ostalima smješten na drugi sprat zgrade.

I svjedoci B.M. i H.M.1 su zarobljeni kao pripadnici Armije BiH i to svjedok B.M. dana 03.08. 1993. godine kao učesnik u vojnoj akciji na selo Boškovići, dok se svjedok H.M.1 na području Sapne uveče 19.06.1993. godine napio, pa je promašio kuću u kojoj je stanovao i prešao linije razdvajanja, gdje su ga uhvatili pripadnici srpske vojske.

Budući da je dokazano da su navedene osobe bile ratni zarobljenici, sa njima se moralo postupati u skladu s pravilima međunarodnog prava, odnosno u skladu s odredbama Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine. Optužnicom se pod tačkom 1. optuženim T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ stavlja na teret da su postupali protivno pravilima međunarodnog prava, jer su vršili teške povrede odredbi člana 3., člana 26. stav 6. i člana 130 Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine i člana 75. stav 2. tačka a.(i, ii, iii, iv) Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949.godine o zaštiti žrtava međunarodnog sukoba na taj način da su sami i

udruženo vršili fizičko maltretiranje, premlaćivanje, kolektivno kažnjavanje, dozvoljavali civilnim licima i vojnicima da ulaze u logor i zlostavljaju i tuku ratne zarobljenike i seksualnim zlostavljanjem povređivali njihovo dostojanstvo.

Svjedoci T.R.2, M.M.1, N.H., S.Dž., S.M.1, T.A., M.R., B.M. i H.M.1 su u bitnim okolnostima saglasno opisali ponašanje optuženih S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“, kao stražara u logoru u kojem su oni bili zatvoreni i iz njihovih iskaza proizlazi, i pored toga što postoje izvjesne razlike u njihovim iskazima, što je razumljivo s obzirom na protek vremena od tih događaja i činjenicu da je mogućnost upamćivanja događaja kod svakog pojedinca različita i što su pojedini svjedoci očigledno imali volju prikazati ponašanje optuženih boljim nego što je bilo (svjedok T.A.), da su optuženi kao vojni policajci-stražari u logoru, sami i udruženo, vršili fizičko maltretiranje, premlaćivanje, kolektivno kažnjavanje ratnih zarobljenika, dozvoljavali civilnim licima i vojnicima da ulaze u logor, zlostavljaju i tuku zatvorenike, koji su tu kao ratni zarobljenici bili zatvoreni, te da su i seksualnim zlostavljanjem povređivali dostojanstvo tih zarobljenika.

Iskazima navedenih svjedoka dokazano je da su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ naročito jako i dugo tukli Č.H., O.M.1 i K.F. nanoseći im tjelesne povrede. Naime svjedok T.R.2 je u svom iskazu na glavnom pretresu od 07.12.2006.godine naveo da se svih stražara dobro sjeća, jer su se veoma loše ponašali prema njima izuzev J.S., koji je bio uljudan i koji nikome nije dozvolio da uđe u logor i da ih maltretira, dok su ostali stražari bili vrlo loši, naročito Š.R., S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“, jer su ih maltretirali, batinali i puštali su druge da ulaze i da ih tuku, a posebno je batine od optuženih S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“ dobijao Č.H., koji je preminuo, ali nakon što ga je istukao Š.R., a od optuženih batine su dobijali i K.F., koji je bio ranjen u grudi i O.M.1, koji je bio ranjen u nogu i imao je gips na nozi, pa i pored toga, oni su maltretirani kao neki ratni zločinci, tako da je O.M.1 po kazni morao stojati po cijeli dan i po kazni jedini je dobijao samo jedan obrok dnevno. Da su Č.H., O.M.1 i K.F., osim Š.R. tukli i optuženi S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“ potvrdili su svjedoci S.Dž. i M.M.1, kao i svjedok N.H., koji je opisao događaj kojeg se sjeća i to da je optuženi S.D. zv. „D.“ odveo u drugu prostoriju K.F. i O.M.1 i da ih je tamo naročito jako i dugo tukao, a svjedok S.Dž. je naveo da je optuženi S.D. zv. „D.“ svaki put u svojoj smjeni tukao K.F. i O.M.1. I svjedok T.A. je potvrdio da su stražari tukli K.F. i O.M.1, kao i Č.H., s tim da je taj svjedok izdvojio stražara Š.R. navodeći da je on bio izuzetno okrutan u postupanju prema ratnim zarobljenicima, tako da je Č.H. preminuo nakon batina koje je dobio od Š.R.. Svjedok S.M.1 je u svom iskazu u istrazi naveo da su stražari, a posebno Š.R. i optuženi S.D. zv. „D.“ tukli K.F. i O.M.1, koji su u logor dovedeni nakon liječenja, jer su ranjeni i zarobljeni u Kamenici u februaru 1993. godine, a poslije smrti Č.H. optuženi S.D. zv. „D.“ se na njih okomio i svakodnevno ih je tukao i na drugi način maltretirao. Svjedok M.R. je naveo da se sjeća da su optuženi S.D. zv. „D.“, Š.R. i sin optuženog S.D. zv. „D.“, često tukli K.F. i O.M.1, koji su bili ranjeni, a stražar Š.R. je snažno tukao i Č.H., koji je preminuo nakon tih batina.

Da su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ povremeno puštali da ulaze vojnici i civili i da tuku zarobljenike i da je tako T.R.1 zv. „T.“ dana 22.06.1993. godine dozvolio da grupa vojnika tuče zarobljenike, a S.D. zv. „D.“ da je drugom prilikom dozvolio jednom vojnom licu C. da zarobljenicima, koji su morali ležati na podu sa licem na dole, skače po ledjima nanoseći im tako tjelesne povrede, te da L.S.,

koji je u zatvor dolazio s grupom vojnika, nisu spriječili da sa vojnicima tuče i maltretira zarobljenike, već su mu dozvoljavali da u više navrata tuče zarobljenika T.R.2, a da je T.R.1 zv. „T.“ drugom prilikom, najvjerojatije u avgustu mjesecu 1993. godine, zajedno sa stražarom P.M. i S.D. zv. „D.“ sinom Mldb.2, kojeg su inače puštali da ulazi u logor i maltretira zarobljenike, snažno i dugo tukao M.M.1, S.M.1, Č.S. i O.M.1 drvenom nogarom od stola, palicama i čizmama, proizlazi iz iskaza svjedoka T.R.2, M.M.1, S.M.1, N.H., S.Dž., T.A. i M.R., a da su dana 22.11.1993. godine optuženi S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“, nakon što su oni zarobljenike tukli određeno vrijeme, pustili grupu srpskih vojnika, koji su zarobljenike B.M., H.M.1, A.M.1 i H.M.2 nastavili tući, proizlazi iz iskaza svjedoka B.M. i H.M.1.

Svjedoci T.R.2, M.M.1, N.H., S.M.1, M.R., S.Dž., pa i T.A., određeno su naveli da su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ tukli ratne zarobljenike i svaki od svjedoka je detaljno opisao događaj, koji se najviše njega ticao. Tako su svjedoci T.R.2, N.H. i M.M.1 detaljno opisali kako je stražar Š.R. pustio grupu vojnika, koji su ih dugo udarali rukama, palicama i nogama i na kraju su njima i Mldb.1 plamenom upaljača i šibica palili "(...)", tako da su trpili strašne bolove i bili su premlaćeni, pa im je tom prilikom morala biti pružena medicinska pomoć. Svjedok S.Dž. je identično njihovim iskazima opisao isti događaj, te je naveo da su oni najmanje po tridest udaraca palicom zadobili i da su im leđa od udaraca bila prebojena. Svjedok M.R. je naveo da je optuženi S.D. zv. „D.“ jedne večeri oko 23 sata pustio u zatvor tri vojnika, koji su se popeli na sprat, galamili su i jedan od njih je njemu prišao i upitao ga je da li zna on da je njemu ubijen brat, pa mu je naredio da klekne na pod i da ruke stavi na leđa, pa su ga u tom položaju tukli rukama i nogama i na kraju mu je jedan vojnik prislonio pištolj na čelo, ali je tada optuženi S.D. zv. „D.“ zagalamio govoreći da ga ostavi, jer on odgovara za njega.

Svi ovi svjedoci saglasno navode da je optuženi S.D. zv. „D.“ jedne večeri u logor pustio jednog C., koji je bio vojno lice i sa njim grupu ljudi, da ih je taj C. postrojio, natjerao ih je da se međusobno šamaraju, a onda im je naredio da legnu na pod potrbuške i ispruže ruke po podu iznad glave, a onda su on i još trojica ili četvorica ljudi trčali po njihovim glavama i leđima "kao po pragovima pruge", kako je to figurativno predstavio u svom iskazu svjedok S.Dž..

Optuženi S.D. zv. „D.“ je potvrdio da je pustio tog C. u zatvor, ali po naređenju načelnika bezbjednosti N.D., te da je taj C., koji je bio vojno lice, naredio zarobljenicima da legnu na pod potrbuške i da je gazio po njima, ali ne po glavama i leđima, već samo po debelom mesu.

Svjedok M.M.1 je opisao kako jednom prilikom optuženi T.R.1 zv. „T.“ i Mldb.2 sin optuženog S.D. zv. „D.“, koji je često dolazio da tuče zarobljenike, njega i S.M.1 prebili palicama, a svjedok T.R.2 je naveo da je optuženi S.D. zv. „D.“ dovodio u logor svog Mldb.2 sina, koji je tukao zarobljenike, dok je optuženi T.R.1 zv. „T.“ više puta puštao L.S., koji je prije rata bio radni kolega tog svjedoka, da ulazi u zgradu "Novog izvora" i da tuče zarobljenike, kao i jednog poručnika, kojem je ime V., te je svjedok S.Dž. opisao kako je optuženi T.R.1 zv. „T.“ dana 22.06.1993.godine u svojoj smjeni pustio u zatvor jednu grupu ljudi iz K., koji su prvo izveli na hodnik S.M.1 i T.R.2, pa su prvo njih tukli, a onda su izvodili redom zarobljenike po dvojicu i tukli ih.

Svjedok M.A., koja je bila na prvom spratu logora, u svom iskazu je navela da se sjeća da su u zatvor dolazili neki ljudi, da su se peli na drugi sprat i da se čulo da na tom spratu tuku ljude, a nekoliko puta se desilo da su joj stražari davali palicu da opere od krvi, a ona je znala da su na drugom spratu boravili zarobljeni bosanski muslimanski vojnici i niko osim stražara tamo nije mogao ući, a svjedok P.R. je u svom iskazu naveo da je jednom prilikom vidio vojnika da stepenicama ide na drugi sprat noseći u rukama drvenu držalicu.

Sud smatra da je dokazano iskazima svjedoka da su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ povređivali dostojanstvo ratnih zarobljenika seksualnim zlostavljanjem, i to optuženi S.D. zv. „D.“ seksualnim zlostavljanjem ratnih zarobljenika K.F., O.M.1 i S.Dž., a optuženi T.R.1 zv. „T.“ seksualnim zlostavljanjem ratnih zarobljenika B.M., H.M.1, H.M.1 i H.M.2.

Naime, svjedok S.Dž. je u svom iskazu naveo da u istrazi nije mogao od stida govoriti o seksualnom zlostavljanju u logoru "Novi izvor", ali se odlučio, iako mu to nije prijatno, da na glavnom pretresu i o tome svjedoči, jer postoje svjedoci tih događaja i pretpostavio je da će oni o tome svjedočiti, pa bi se moglo posumnjati u njegov iskaz. Međutim, tačno je da je optuženi S.D. zv. „D.“ jednom prilikom njega prisiljavao "(...)". Međutim, on je odlučio da to ne učini, pa makar ga optuženi S.D. zv. „D.“ ubio. Svjedok T.R.2 je potvrdio iskaz svjedoka S.Dž., jer je na glavnom pretresu u svom iskazu naveo da je čuo od K.F., koji je bio prosto izluđen od udaraca, da je optuženi S.D. zv. „D.“ više puta vodio K.F., O.M.1 i S.Dž. i da ih je prisiljavao na "(...)", dok mu je N.S. pričao da je optuženi S.D. zv. „D.“ vodio njega i H. na prvi sprat "(...)". I svjedok M.M.1 je potvrdio da su mu S.Dž., O.M.1 i K.F. pričali da ih je optuženi S.D. zv. „D.“ više puta odvodio i prisiljavao na "(...)", dok je svjedok N.H. naveo da je jednom prilikom bio prinuđen da bude prisutan, kada je optuženi S.D. zv. „D.“ prisilio "(...)", što on-svjedok N.H. nije mogao da gleda, tako da nije siguran da je došlo do odnosa tom prilikom, a svjedok T.A. je naveo da mu jedan od maloljetnika-ratnih zarobljenika pričao da je optuženi S.D. zv. „D.“ "(...)" i da je tome prisustvovao i smijao se.

Prema iskazima svjedoka dana 21.07.1993. godine većina ratnih zarobljenika sa drugog sprata logora i civila sa prvog sprata odvedena je u razmjenu, ali M.M.1, S.M.1, Č.S., K.F., O.M.1 i A.A.1 su umjesto u razmjenu odvedeni u tvornicu "Standard" i tamo sklonjeni, pa su ponovo vraćeni u logor "Novi izvor", te su početkom avgusta i u septembru 1993.godine u logor dovedeni novi ratni zarobljenici H.M.1, B.M., H.M.1 i H.M.2. Prema iskazima svjedoka M.M.1 i S.M.1 ubrzo nakon povratka u logor "Novi izvor"stražari Š.R. i optuženi T.R.1 zv. „T.“ su odveli K.F. i za njega se više nije čulo. Optuženi S.D. zv. „D.“ je u svojoj odbrani naveo da je bio otsutan, kada je izvršena razmjena, ali da se sjeća da je Č.S. umro prije razmjene, a kada se vratio u "Novom izvoru" nije zatekao A.A.1.

Međutim, svjedoci M.M.1 i S.M.1 su u svojim iskazima naveli da su po povratku u logor "Novi izvor" njih dvojica smješteni u posebnu prostoriju i da su (dana 02.08.1993.godine, kako je naveo svjedok S.M.1) njih dvojicu i O.M.1 tada jako istukli optuženi T.R.1 zv. „T.“, stražar P.M. i sin optuženog S.D. zv. „D.“ drvenim nogarama od stola, palicama i čizmama tako da je S.M.1 gubio više puta svijest, bio mu je poremećen centar za ravnotežu i tri mjeseca nije mogao hodati, a obojica su bolove trpili više dana. Navedeni svjedoci su sigurni da su s njima u logor

"Novi izvor" vraćeni K.F., O.M.1, A.M.3 i Č.S., da je nakon nekoliko dana K.F. odveden, dok su O.M.1, Č.S. i A.A.1 ostali iza njih živi u "Novom izvoru" kada su oni odvedeni u Rudo.

Svjedoci B.M. i H.M.1 su bili u istom periodu u logoru "Novi izvor", i to H.M.1 od početka avgusta 1993.godine, a B.M. od početka septembra do decembra 1993.godine. U svojim iskazima saglasno su opisali kako su ih stražari optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ tukli sami, a i dozvoljavali su vojnicima i civilima da ulaze u logor u više navrata i da ih tuku, dok treći stražar A.M.2 nije nikoga tukao, niti je kome dozvoljavao da ih tuče. Oba svjedoka su opisali da su ih optuženi tukli tako da ih sve četvericu postave uz strane dimnjaka, koji je prolazio kroz sredinu prostorije u kojoj su boravili, a onda su ih svakog ponaosob udarali bezbol palicom, što se dešavalo često, a svjedok H.M.1 je dodao da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ ponekad i tokom noći ulazio u njihovu sobu i udarao ih palicom, a jednom prilikom čuli su nekakvo jaukanje u prizemlju i glas da dvaput više „diži se M.“, zatim se čulo nekakvo krkljanje, pa su H.M.1 i H.M.2 polako došli do vrata, izašli u hodnik i vidjeli su da je ušla u zgradu neka doktorica, zatim da dvojica ljudi u plavim uniformama iznose u čebetu neki teret i ubacuju u kamion, pa su oni zaključili da je neko ubijen. Ubrzo je došao optuženi T.R.1 zv. „T.“ i pitao ih je da li su nešto čuli, pa kada je H.M.2 rekao da je čuo, optuženi T.R.1 zv. „T.“ mu je naredio da stane uz zid i digne ruke i tukao ga je drvenom palicom za bezbol sve dok nije pao, a onda je ostalim rekao da ga pokvase hladnom vodom, te je nakon toga istukao H.M.1 i A.M.1.

Svjedocima B.M. i H.M.1, kako su oni izjavili, bilo je gore seksualno zlostavljanje od batina, pa je svjedok B.M. naveo da se izuzetno dobro sjeća 22. novembra 1993. godine, jer je te večeri sa optuženim S.D. zv. „D.“ došla grupa od 10-15 srpskih vojnika, koji su ih tjerali da pjevaju četničke pjesme i da se međusobno udaraju, a čim su vojnici otišli, optuženi S.D. zv. „D.“ je sišao na prvi sprat, dok je optuženi T.R.1 zv. „T.“ ostale poslao na spavanje, a njega je zadržao u sali i natjerao ga je da (...) i od tog 22. novembra do 17. decembra 1993.godine, kada je razmijenjen, optuženi T.R.1 zv. „T.“ je njega natjerao na isti čin još sedam do deset puta. Pored toga, optuženi T.R.1 zv. „T.“ je njih-ratne zarobljenike natjerao pet do šest puta da (...). Svjedok H.M.1 je naveo da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ njih tjerao da (...) i kada nisu mogli da to urade, što je bilo normalno, dobijali su batine. Zna da je bio prisutan i S.D. zv. „D.“, kada ih je optuženi T.R.1 zv. „T.“ jednom prilikom natjerao da prave "voz", tako što im je naredio da (...), a pošto to nisu mogli uraditi, optuženi T.R.1 zv. „T.“ ih je istukao. Optuženi T.R.1 zv. „T.“ je od njega više puta tražio da (...), ali misli da je to B.M. morao češće raditi, a obojica su bili primorani to raditi, jer su se bojali, a ostalo mu je u sjećanju da je jednom kroz vrata vidio B.M. da (...).

Na osnovu potvrda i ličnih karata, koje je izdao Međunarodni komitet Crvenog krsta, na ime M.A., G.H. i P.R., pisama, koja je preko Crvenog krsta uputio Č.S. svojoj porodici i iskaza svjedoka M.A., G.H., P.R., K.M., T.R.2 i odbrane optuženog S.D. zv. „D.“, dokazano je da su na prvom spratu upravne zgrade DP "Novi izvor" u Zvorniku, koja je pretvorena u logor, tokom 1993. godine, bile zatvorene zarobljene civilne osobe među kojima su bili Č.S., G.H., A.A.1, P.R., K.M., K.H. i njihova Mldb.3 unuka, M.A., starica F. i K.Š..

Svjedoci M.A., P.R., G.H. i K.M., njegova žena i unuka zarobljeni su 1992.godine, ali su u logor "Novi izvor" dovedeni u martu 1993.godine.

Međutim svjedok G.H. je u tom logoru boravio i tokom 1992.godine. Naime, on je na glavnom pretresu u svom iskazu naveo da je dana 27.07.1992. godine zarobljen u svom selu M., Mjesna zajednica P., da je vojska zarobila njega, K.Š. i Dž.F. i jednim kombijem su ih odvezli do "Standarda" u Karakaju, da su njega i K.Š. tukli i gazili nogama, a poslije su ih odvezli u zgradu „Novog izvora“, gdje su bili neki vojnici sa bijelim trakama oko glave, on je poznao jednog S.1 koji je radio u ... kao ... i S.2, koji je ranije radio u U "Novom izvoru" je ostao od 27.jula 1992.godine do 25. ili 26. oktobra 1992. godine. S njim su bili N.F., N.N., N.M., Č.S., H.F. i J.M.. U zgradi „Novog izvora“ je bio i neki T., koji je rekao da je Hrvat i koji je bio duševni bolesnik i liječen je u Sokocu i jedna Hrvatica, koja je bila udata za Srbina, te je bio još jedan A. iz I., a oni su tu proveli dvije ili tri noći, dok su ostali Bošnjaci i to 25-40 ljudi. Njega, N.F., N.M. i K.Š. svaki dan su izvodili na rad, a najviše su radili na istovaru razne robe. U oktobru 1992. godine, i to 25. ili 26. oktobra crvenim kombijem on, K.Š., N.F., N.M. i Č.S., povezani sajlom dovedeni su u Divič u hotel „Vidikovac“, gdje su ostali dva ili tri dana, a onda su smješteni u kuću Č.B.. On je ponovo doveden u zgradu "Novog izvora" početkom marta 1993.godine.

Svjedok M.A. je u svom iskazu na glavnom pretresu navela da je dana 21. aprila 1992. godine nakon prvog napada na njeno selo G., opština V., sa mužem i još mještana izbjegla u šumu, gdje su se krili, samo su tokom dana prilazili kući na kratko vrijeme da spremne hrane, pa su se onda ponovo sklanjali u šumu, a kada su počeli žešći napadi na selo i kada su preko zvučnika pozivani da se svi predaju, jer se niko neće moći sakriti i svi će biti pohvatani, grupa od 450 do 500 žena, djece i muškaraca iz G. je krenula prema Cerskoj, ali ona i njen muž su ostali u Cerskoj svega dvadeset dana, jer su odlučili da krenu za Srebrenicu, pošto im je sin s porodicom bio u Srebrenici. S njima su krenula još tri muškarca i sjeća se da su na jednom brdu iznad Konjević Polja susreli veliku grupu ljudi, koji su se iz Srebrenice probijali prema Tuzli i njima su govorili da ne idu u Srebrenicu, ali su oni nastavili put, prošli su Kamenicu i kada su krenuli prema jednom potoku, začula se pucnjava, ona je krenula da bježi i dok je trčala osjetila je da je nešto pogodilo, pala je pokušavala je da pomakne noge, ali desna noga joj je bila prebijena. Nije znala šta se dogodilo sa njenim mužem, on je vjerovatno mislio da je ona poginula, pa je nastavio bježati, dok je ona ostala ležati na tom mjestu i kada je čula da pucaju grane, zvala je upomoć, vojnici su joj prišli, ona je molila da je ubiju, a jedan joj je rekao da je neće ubiti, jer mogu dobiti borca za nju, pa su je ponijeli do puta, utovarili na neki kamion, tada je ona izgubila svijest, a kada se probudila, bila je u bolnici u Zvorniku, gdje je ostala do marta 1993.godine, kada je prebačena u "Novi izvor". Svjedok K.M. je naveo da je dana 29.maja 1992.godine sa svojom ženom H., koja više nije živa i Mldb.3 unukom, koja je tada bila stara ..., iz svog sela D. izbjegao u šumu i tamo su se skrivali pet mjeseci, ali su ih vojnici zarobili iznad njihove kuće, a onda su ih prvo odveli u Vezionicu u Karakaju, zatim u jednu kuću u Diviču, a početkom marta 1993. godine u zgradu DP "Novi izvor", dok je svjedok P.R. zarobljen na Baljkovici, kada je iz Kamenice krenuo prema Tuzli, jer nije htio ostati u Kamenici, gdje je izbjegao s ostalim mještanima nakon zauzimanja D.S.. Kada je zarobljen, doveden je u Karakaj, zna da se radilo o tvornici, on je mislio je da je to bila Vezionica, ali se ustvari radilo se o tvornici „Standard“, a u zgradu "Novog izvora" doveden je početkom marta 1993.godine.

Sud je prihvatio iskaze svjedoka G.H., M.A., K.M. i P.R. da su ih zarobili srpski vojnici i doveli u Zvornik i na osnovu tih iskaza i odbrane optuženog S.D. zv. „D.“, te činjenice da su te osobe registrovane u logoru "Novi izvor" od predstavnika Međunarodnog Crvenog krsta, našao je da je dokazano da su se oni bili u vlasti Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine kao jedne strane u ratnom sukobu, tako da su oni, a i druge zarobljene civilne osobe na prvom spratu zgrade "Novi izvor", koja je pretvorena u logor, bili pod zaštitom IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine i s njima se moralo postupati u skladu s pravilima međunarodnog prava, odnosno u skladu s odredbama IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, ali su optuženi T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ u istom svojstvu i u isto vrijeme kao pod tačkom 1. izreke presude postupali protivno pravilima međunarodnog prava vršeći teške povrede člana 3., člana 27. i člana 147. IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, te povrede koje predstavljaju kršenje člana 75. stav 2., tačka a) i tačka b) i člana 76. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnog oružanog sukoba (Protokol 1), a koje se sastoje u vrijeđanju ljudskog dostojanstva, mučenju i nečovječnom postupanju, prouzrokovanju velikih patnji i nanošenju povreda tjelesnog integriteta i silovanju.

Tako je svjedokinja M.A. u svom iskazu na glavnom pretresu navela da su jedanput kasno noću stražarama optuženom T.R.1 zv. „T.“ i P.M. došli u posjetu prijatelji ili kolege, pa je P.M. nju pozvao i naredio joj da skuha kafu, ona je kafu skuhalo i unijela je, pa pošto je noseći tacnu sa šoljicama bez kucanja otvorila vrata, P.M. je vratio da pokuca na vrata i da uđe. Kada je htjela da spusti tacnu na sto, zasmetalo joj je oružje jednog od posjetilaca, jer je bilo položeno na sto i ona je pokušala tacnom da ga pomakne i da tacnu sa šoljicama spusti na sto, ali je stražar P.M. na nju dreknuo, psovao joj je sunce, govoreći da je ona pokušala da uzme oružje da ih pobije, maršnuo je napolje i čula je da P.M. ovi drugi govore da se tako ne ponaša, a P.M. je onda njoj rekao da zove G.H., ona ga je po njegovom naređenju pozvala, a onda su je stražari P.M. i T.R.1 zv. „T.“ uveli u hodnik, rekli su joj da se okrene u ćošak i da stane i P.M. je rekao G.H. da uzme palicu i da nju udara po plećima, pa ju je G.H. udario dva puta, ali P.M. nije bio zadovoljan kako je tuče, pa je on uzeo palicu i pokazao G.H. kako da je udara i tada je G.H. tom palicom nju udario dok nije kleknula, a onda je P.M. H. vratio u sobu. Nju su ostavili da leži u tom hodniku, a onda je P.M. (...), dok je optuženi T.R.1 zv. „T.“ to gledao sa strane. (...), a onda joj je psovao boga govoreći da ne može i da će ona sutra vidjeti šta će joj se dogoditi. Sutradan nakon doručka P.M. je ponovo došao po nju i dao joj palicu u ruke i naredio joj je da (...). Optuženi T.R.1 zv. „T.“ je bio tu, ali je povremeno izlazio i stražara P.M. nije na koji način zaustavio. (...) Nakon tog događaja, došao je optuženi S.D. zv. „D.“ i pozvao je u taj isti hodnik, naredio joj je da (...) dok su to posmatrali optuženi S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“, ali nisu u tome uspjeli.

Iako je svjedokinja M.A. na glavnom pretresu od 26.02.2007. godine opisujući događaj sa kafom, na zahtjev tužioca da identifikuje osobe koje naziva imenima, D., M., R., prepoznala optuženog S.D. zv. „D.“, a na prisutnog sudskog policajca pokazala kao na optuženog T.R.1 zv. „T.“, sud smatra da vjerodostojnost iskaza te svjedokinje nije dovedena u pitanje, jer je od događaja o kojima je svjedočila prošlo dugo vremena, a optuženi su bili u uniformama, što je svjedokinju, kako je ona

navela, zavelo i da joj se dešava da joj mozak zablokira, da je puno stvari zaboravila, da joj je sin u ratu poginuo, da ima bolesnog muža, što sve utiče na njenu sposobnost da opiše događaje, kako se to u sudu od nje traži, zbog narušenog zdravlja prosto je nesposobna, često ne spava, noga joj je ostala kraća 5 cm i još uvijek ima metalnu šipku u nozi i ona više ne može ponavljati šta se sve događalo, ali da optuženog S.D. zv. „D.“ prepoznaje i da sada u optuženom, koji sjedi do optuženog S.D. zv. „D.“, prepoznaje optuženog T.R.1 zv. „T.“, koji je stalno govorio da je obolio na živcima zbog muslimana i njoj je psovao boga govoreći da zbog nje pije tablete.

Iskaz svjedokinje M.A. potvrđen je iskazima svjedoka G.H., S.Dž. i T.R.2, a djelimično i odbranom optuženog S.D. zv. „D.“, koji je potvrdio da je kaznio G.H. tako što ga je dvaput udario, ali da je to učinio zbog toga što su M.A. i G.H. bili u vezi i ponašali se nedolično.

Svjedok G.H. je u svom iskazu, između ostalog, naveo da mu je jednom prilikom optuženi T.R.1 zv. „T.“ svezao ruke za prozorske rešetke i u tom položaju je stajao dva do tri sata, a optuženi S.D. zv. „D.“ ga je odvodio na drugi sprat, skidao ga do gola i onda ga je tukao palicom, a nekad ga je ostavljao tamo da bude u istoj prostoriji sa M. iz K., za kojeg je čuo da je kasnije ubijen. Isto tako tukao ga je sin optuženog S.D. zv. „D.“, a optuženi S.D. zv. „D.“ je u maju i junu 1993. godine, kada ga je odvodio na drugi sprat, natjerivao zarobljenike da ga tuku, pa ga je tukao jedan A., a i ostali zarobljenici, ali ga M. zvani S. nije tukao i tako je tučen sigurno dva mjeseca, dobio je sigurno više od hiljadu udaraca. Optuženi S.D. zv. „D.“ ga je udarao snažno palicom i (...) i nije prestajao, iako je on vikao od bola.

Svjedok P.R. je u svom iskazu naveo da se sjeća da su stražari tukli G.H. i da mu se čini, iako više nije siguran, da ga je optuženi T.R.1 zv. „T.“ jedanput tako snažno udarao, da je on mislio da G.H. neće preživjeti, ali se više ne sjeća razloga, objašnjavajući da je on imao moždani udar nakon razmjene i da se nekih događaja slabije sjeća, dok je svjedok K.M. naveo da njega u "Novom izvoru" nije niko tukao, osim jedanput optuženi S.D. zv. „D.“, kada mu je neko vojno lice naredilo da ih sve šamara. Međutim, svjedok K.M., iako s ustezanjem, potvrdio je da je G.H. odvođen na sprat i tamo vjerovatno tučen, ali da on misli da je bilo nešto između G.H. i M.A..

Da su na prvom spratu sa civilima bili zatvoreni Č.S. i A.A.1, koji je bio ranjen i imao gips na nozi, proizlazi iz iskaza svjedoka M.A. i G.H., koji su pomagali A.A.1, te iz iskaza svjedoka K.M. i P.R., kao i činjenice da su oni evidentirani od Međunarodnog komiteta Crvenog krsta.

Pored toga, sud smatra da je iskazima svjedoka S.Dž. i P.R. dokazano da je optuženi S.D. zv. „D.“ učinio radnje opisane pod tačkom 3. izreke presude. Naime, nesporno je da je optuženi bio stražar u zatvoru u tvornici "Standard", koja je bila pretvorena u vojnu kasarnu, a svjedok S.Dž. je naveo da je nakon zarobljavanja doveden u tvornicu "Standard", da ga je preuzeo optuženi S.D. zv. „D.“, koji je bio u uniformi, da ga je odveo i otključao vrata WC i pošto je tamo bilo puno pocijepanog papira po keramičkim pločicama i bila je plastična korpa za smeće u ćošku, rekao mu je da to kupi, pa ga je, dok je kupio papir tri puta udario palicom, naredio mu je da skinje košulju, džemper i da izuje čizmice, da stane mirno uz zid dok on ne dođe, pa je on stajao tako bos osam sati, od 10 sati da 6 sati uveče. Uveče mu je donio parče hljeba i rekao mu je da se obuče. Sutradan mu je donio tanjir variva bez kašike, rekao

mu je da stavi tanjir na pod, da padne na koljena, da stavi ruke na leđa i tako da jede, sjeća se da je neka žena govorila optuženom da se ne ponaša tako, da će se ogriješiti, a on joj je odgovorio da neće, jer je on-svjedok pobio stotine njihovih vojnika. Četiri dana poslije njegovog dolaska u Tvornicu „Standard“ dovedena je grupa ljudi zarobljenih na Baljkovici i među njima su bili S.M.1, O.M.2, D.D. i H.H., svi iz K., zatim O.E., Mldb.1, M.M.1 i M.R. iz R., N.S. i N.H. iz C., T.R.2, T.A. i F. iz R., a na kraju O.M.1 i K.F. iz G. kod Z.. Te ljude, koji su zarobljeni na Baljkovici, mnogo su tukli, a optuženi S.D. zv. „D.“ je ćirilicom napisao na papir „Očenaš“ i tjerao ih da to nauče napamet, a ko nije naučio nije dobio večeru, a ko je naučio dobio je večeru.

Iskaz svjedoka S.Dž. potvrđen je iskazima T.R.2, T.A. i M.M.1, koji su saglasno naveli da su S.Dž. zatekli u tvornici "Standard", jer je on tu ranije doveden.

Svjedok P.R. je naveo da je doveden u tvornicu "Standard" nakon zarobljavanja na Baljkovici, tamo ga je optuženi S.D. zv. „D.“, kojeg je kasnije prepoznao u „Novom izvoru“, sa još jednim stražarem ispitivao, pitali su ga je koliko je srpskih vojnika ubio, a onda su mu naredili da skine jaknu, da izvrati džepove na pantalonama, da izuje cipele i čarape, zatim da se obuče i tada ga je jedan od njih udario u predjelu glave i on je pao. Naredili su mu da ustane i rekli su mu da se prekrsti. On nije dobro razumio šta hoće od njega, jer ni tada nije dobro čuo, a onda je optuženi S.D. zv. „D.“ ponovio da se prekrsti i pokazao mu kako da to uradi, pa je on tu radnju ponovio za njim, tada su mu rekli da izađe u hodnik i jedan od njih, ne sjeća se da li je to bio optuženi S.D. zv. „D.“ ili onaj drugi stražar, rekao je da će ga „krstiti“ pendrecima, pa su ga i istukli pendrecima.

Svjedok I.S. je u svom iskazu opisao kako je došlo do toga da je on, iako je bio načelnik Odjeljenja za narodnu odbranu, bude kraće vrijeme zatvoren u tvornici "Standard", a odbrana je u vezi s tim događajem priložila naredbu Vojne pošte, koju je potpisao major P.V., kojom je optuženi S.D. zv. „D.“ kažnjen za disciplinski prekršaj što je dopustio da neke osobe istuku I.S. u vrijeme kada je on bio stražar na dužnosti. Ti dokazi upućuju na zaključak da je optuženi S.D. zv. „D.“ znao da je dužan štititi zatvorene osobe i da je znao koji su postupci zabranjeni, tim prije što je u svojoj odbrani naveo da ih je kao stražare načelnik upozoravao da moraju voditi računa da se ratnim zarobljenicima ne smije ništa dogoditi.

S obzirom na to da je svjedok K.M. potvrdio da su mu prijatelji i poznanici iz Zvornika dolazili u posjetu i donosili hranu, a da se njegova žena snalazila, kako da hranu primi, jasno je da je položaj K.M. u odnosu na druge zatvorenike bio povoljniji. Pored toga, iz fotografija, koje je odbrana priložila kao dokaz, vidi se da je optuženi imao prijateljski odnos sa zarobljenicima-Hrvatima, kao i sa D.Š.2, njegovim bratom Š. i njegovom ženom, a to potvrđuju svjedoci K.V.1, K.V.2 i D.Š.1. Međutim, očigledno je da su se za D.Š.2 i njegovog brata zauzeli njihovi prijatelji, jer je presudom Okružnog vojnog suda u Tuzli broj K.560/93 od 17.09.1993. godine D.Š.2 oglašen krivim zbog krivičnog djela neodazivanja pozivu i izbjegavanja vojne službe iz člana 214. stav 3. u vezi sa članom 226. stav 3.. i u vezi sa članom 19. i 24. Krivičnog zakona SFRJ, koji je preuzet kao republički zakon, koje je prema činjeničnom opisu u toj presudi učinio tako što je pristao da četvoricu Srba prevede preko linije razgraničenja do teritorije pod srpskom kontrolom, iako je bio svjestan da oni žele izbjeci vojnu službu napuštanjem područja na kojem su evidentirani kao vojni

obveznici, dok su Hrvati zadržani, kada su preko srpske teritorije sa lažnim dokumentima krenuli u Republiku Hrvatsku.

Sud smatra da okolnost, da su se optuženi kao stražari korektno ponašali prema jednoj grupi zatvorenika, ukazuje da su bili svjesni da su zabranjene radnje, koje su preduzimali prema ratnim zarobljenicima i zatvorenim civilima na način opisan u izreci presude, tako da su postupali s direktnim umišljajem, s tim što činjenica da su optuženi svojim postupanjem kršili pravila međunarodnog prava predstavlja objektivni uslov kažnjivosti kojim je posebno određen karakter i okvir protivpravosti krivičnih djela, koja su im stavljena na teret i optuženi nisu morali biti svjesni da svojim postupcima krše pravila međunarodnog prava. Optuženi S.D. zv. „D.“ i T.R.1 zv. „T.“ su u kritično vrijeme bili uračunljivi, jer ničim nije dovedena u pitanje njihova sposobnost da shvate značaj svojih djela i mogućnost da upravljaju svojim postupcima.

Iako iz izvedenih pismenih dokaza, posebno iz zapisnika o ekshumaciji i DNK analizi posmrtnih ostataka, te iskaza svjedoka objektivno proizlazi da su O.M.1 i A.M.1 mrtvi, a najvjerojatnije i K.F., H.M.2, Č.H. i A.A.1, a bili su zatvoreni u logoru „Novi izvor“, iz činjeničnog opisa radnji optuženih izostavljene su te okolnosti, jer se te posljedice nisu mogle dovesti u uzročnu vezu sa radnjama optuženih T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“.

Iz izloženog proizlazi da se u radnjama optuženih T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“, koje su opisane pod tačkom 1. izreke presude stiču sva obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ, koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja tog krivičnog djela, pa ih je sud oglasio krivim za to krivično djelo, a u radnjama optuženih, kao i u radnjama optuženog S.D. zv. „D.“, koje su opisane pod tačkom 3. presude stiču se sva obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, pa iz je sud oglasio krivim za to krivično djelo, s tim da je za optuženog S.D. zv. „D.“ prihvatio pravnu ocjenu iz optužnice da je kao saizvršilac učinio produženo krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi člana 22. preuzetog KZ SFRJ, pa je optuženim T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ za navedena krivična djela uz primjenu odredbi o ublažavanju kazne iz člana 42. tačka 2. i člana 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ utvrdio kazne i to za krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika kazne zatvora u trajanju od po 3 godine i 6 mjeseci, a za krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ optuženom T.R.1 zv. „T.“ je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od dvije godine, dok je optuženom S.D. zv. „D.“ za produženo krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, učinjeno radnjama opisanim pod tačkama 2. i 3. izreke presude, kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i šest mjeseci, pa ih je na osnovu člana 48. stav 2. tačka 3. preuzetog KZ SFRJ osudio na jedinstvene kazne zatvora i to: optuženog S.D. zv. „D.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina i 8 mjeseci, a optuženog T.R.1 zv. „T.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina i 1 mjesec, s tim da se na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ optuženim u izrečene kazne uračunava vrijeme koje su proveli u pritvoru od 03.03.2006. godine do 03.03.2007. godine.

Prilikom utvrđivanja pojedinačnih kazni i izricanja jedinstvenih kazni zatvora sud je utvrdio i cijenio kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženih: protek

vremena od učinjenja krivičnih djela, jer je prošlo više od 14 godina, okolnost da su oba optužena invalidi i narušenog zdravlja, da je porodična situacija optuženog T.R.1 zv. „T.“ izuzetno teška, jer mu malodobna kći boluje od ..., a i supruga je narušenog zdravlja, da su oba optužena neosuđivani, dok je kao otežavajuće okolnosti cijenio broj radnji koje imaju obilježja navedenih krivičnih djela i broj osoba prema kojima su te radnje preduzete, pa invaliditet optuženih i narušeno zdravlje po ocjeni suda predstavljaju osobito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da će se i ublaženom kaznom u odnosu na optužene ostvariti svrha kažnjavanja iz člana 33. preuzetog KZ SFRJ. Iz navedenih razloga uz primjenu odredbi člana 42. tačka 2. i člana 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ optuženim T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ za navedena krivična djela uz primjenu odredbi o ublažavanju kazne iz člana 42. tačka 2. i člana 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ utvrđene kazne i to za krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika kazne zatvora u trajanju od po 3 godine i 6 mjeseci, te je optuženom T.R.1 zv. „T.“ za krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ utvrđena kazna zatvora u trajanju od dvije godine, a optuženom S.D. zv. „D.“ za produženo krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ kazna zatvora u trajanju od dvije godine i šest mjeseci, pa su na osnovu člana 48. stav 2. tačka 3. preuzetog KZ SFRJ osuđeni i to optuženi S.D. zv. „D.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina i 8 mjeseci, a optuženi T.R.1 zv. „T.“ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina i 1 mjesec, s tim da im se na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ optuženim u izrečene kazne uračunava vrijeme koje su proveli u pritvoru od 03.03.2006. godine do 03.03.2007. godine. Sud smatra da su utvrđene pojedinačne kazne i izrečene jedinstvene kazne zatvora optuženim T.R.1 zv. „T.“ i S.D. zv. „D.“ srazmjerne težini učinjenih krivičnih djela i stepenu krivičnih odgovornosti optuženih, tako da će se tim kaznama u cjelosti ostvariti svrha kažnjavanja iz člana 33. preuzetog KZ SFRJ.

Obzirom da je optuženi T.R.1 zv. „T.“ slabog imovnog stanja i da je bolestan, a da nema imovine i nezaposlen je, sud ga je na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH oslobodio dužnosti da naknadi troškove krivičnog postupka, a kako je optuženi S.D. zv. „D.“ dobrog imovnog stanja, sud ga je na osnovu člana 202. stav 1. ZKP FBiH obavezao da na ime paušala sudu plati iznos od 100,00 KM koji je određen s obzirom na složenost i trajanje krivičnog postupka, te je da naknadi troškove krivičnog postupka u dijelu koji se odnose na njega i to troškove odbrane po službenoj dužnosti, troškove svjedoka odbrane, koji su pozvani po njegovom prijedlogu, s tim da će o visini tih troškova sud u smislu člana 200. stav 2. ZKP FBiH odlučiti posebnim rješenjem.

Pošto podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov za potpuno, a ni za djelimično presuđenje, oštećeni M.M.1, S.M.1, Č.R., N.H., T.A., B.M., T.R.2, A.A.2, H.M.1, M.A., G.H. i P.R. su na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH upućeni da u parničnom postupku mogu ostvarivati imovinskopравни zahtjev.

Zapisničar
Edina Hasić

Predsjednik vijeća
Sudija
Fetija Pašić

POUKA: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od dana prijema presude, putem

ovog suda, s tim da žalba zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji nije dopuštena. Žalba se podnosi pismeno u četiri primjerka.